

Tallinna eelarvestrateegia aastateks 2019–2022

1. Tallinna eelarvestrateegia sisu

Eelarvestrateegia on arengukavast tulenev selgitustega finantsplaan, millega planeeritakse linna arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegia koostamise eesmärk on tagada linna eelarvepoliitika jätkusuutlikkus keskpikas raamistikus ning toetada linna tegevusvaldkondade juhtimise ja arengukavaliste strateegiliste eesmärkide täitmise tulemuslikkust.

Tulenevalt välistegurite olulisest mõjust linna eelarvele (mõju avaldub eeskätt näiteks üldise majanduskeskkonna muutustes ning riigi eelarvepoliitilistes valikutes) uuendatakse eelarvestrateegiat igal aastal, täpsustades kolme eelseisva aasta prognoosi ja lisades neljanda aasta prognoosi. Sellega tagatakse linna arengueesmärkide finantsplaani ajakohasus, lähtudes majandus- ja õiguskeskkonna muutustest ning linna arengueesmärkide täitmiseks planeeritavate tegevuste ja meetmete muutustest.

Eelarvestrateegia on aluseks linna eelarve eelnõu koostamisel, sihtotstarbelise toetuse taotlemisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeeringute kavandamisel ja ka linna valitseva mõju all olevate äriühingute, sihtasutuste ning mittetulundusühingute finantstegevuse suunamisel. Tallinna eelarvestrateegia sihtgrupid on linna juhtkond, linna ametiasutused, valitsusasutused, reitinguagentuurid ja audiitorid, krediidasutused, avalikkus jt.

Eelarvestrateegia alusel määratakse linna ametiasutuste haldusalade tulude sihttasemed ja kulutuste piirmäärad iga-aastaste eelarveprojektide koostamisel. Eelarvestrateegia annab linna juhtkonnale ning ametiasutustele vajalikud lähteandmed linna tegevusvaldkondade arengu kujundamiseks eelseisval neljal aastal ja kulutuste kavandamiseks, lähtudes arengu ja majandustegevuse jätkusuutlikkusest ning vastavusest kehtivale õiguskeskkonnale. Avalikkus saab eelarvestrateegiast olulist teavet linna arengusuundade ja -võimaluste kohta, sh kavandatavate tulude, kulude, investeeringute ja võlakohustuste muutuse kohta. Eelarvestrateegia annab linlastele ülevaate linna eelseisva nelja aasta kavandatavast arengust ning tagab linna koostööpartneritele kindlustunde linna finantsilise suutlikkuse osas. Reitinguagentuurid ja krediidasutused saavad linna eelarvestrateegiast lähteandmeid linna finantsvõimekuse hindamiseks. Valitsusasutused kasutavad linna eelarvestrateegias esitatud teavet linna finantsmajandusliku tegevuse seireks. Rahandusministeerium jälgib eelarvestrateegia alusel kavandatavaid muutusi linna ja tema arvestusüksuse¹ netovõlakoormuses ja põhitegevuse tulemis.

2. Tallinna eelarvestrateegia koostamise õiguslikud alused

Eelarvestrateegia koostamisel on arvestatud Tallinna arengukavaga aastateks 2014–2020, Tallinna positiivse programmiga aastateks 2018–2022, Tallinna innovaatiliste lahenduste teekaardiga ja teiste linna arengudokumentidega. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (edaspidi *KOFS*) § 20 lõike 1 kohaselt koostatakse eelarvestrateegia arengukavas püstitatud eesmärkide saavutamiseks. Eelarvestrateegias tuleb esitada kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks, samuti eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksva aasta eeldatavad ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse kulud, olulisemad investeeringutega seotud tegevused, investeeringute kogumaksumuse prognoos ja võimalikud finantseerimisallikad, eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus, informatsioon eelarvestrateegia perioodiks kavandatavatest kohalike maksude ja maamaksu muudatustest. Lisaks kohaliku omavalitsuse üksuse enda andmestikule peab seaduse kohaselt eelarvestrateegias andma ülevaate

¹ Kohaliku omavalitsuse üksus ja temast sõltuv üksus.

ka kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste² majandusolukorrast, sh avaldama arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse määra arvutamiseks. Samuti peab avaldama kohaliku omavalitsuse üksuse ja selle arvestusüksuse põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositava põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse iga aasta lõpu seisuga. Strateegias võib lisaks avaldada ka muud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks olulist informatsiooni.

3. Linna majandusliku olukorra analüüs

Makromajanduse ülevaade

Üldine majanduskeskkond

Statistikaameti andmetel oli 2017. aastal Eesti majanduskasv viimase viie aasta kiireim. Enamikku valdkondi haaravasse kasvu panustasid enim ehituse, info ja side valdkond ning kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus. Aasta jooksul suurenes järk-järgult ka töötleva tööstuse panus majanduskasvu. Aasta kokkuvõttes ükski tegevusala majanduskasvu märgatavalt ei pidurdanud – ka alates 2016. aasta teisest kvartalist majanduskasvu pidurdanud põllumajandus hakkas 2017. aasta teises pooles kasvama. Samal ajal oli 2017. aasta teises pooles peamine majanduskasvu aeglustaja kaubandus, mis 2016. aastal oli just majanduskasvu eestvedaja. Programmeerimise ja tarkvaraarenduse toel jätkus tugev kasv info ja side tegevusalal, mille lisandväärtus suurenes 2017. aastal 15,6%. Peaaegu sama kiirelt (13,9%) suurenes lisandväärtus ka kutse-, teadus- ja tehnikaalases tegevuses. Eesti majanduse suurima tegevusala ehk töötleva tööstuse lisandväärtus kasvas vaatamata tagasihoidlikule II kvartalile viimase kolme aasta kiireimas tempos – 3,9%. Aasta teises pooles langusele pöördunud kaubanduse tegevusala lisandväärtus suurenes aasta kokkuvõttes vaid 1,8%.

Statistikaameti andmetel suurenes kaupade ja teenuste eksport 2017. aastal 2,9%. Eelkõige andis sellesse märgatava osa teenuste ekspordi endiselt tugev kasv, mis jõudis lõppenud aastal 6,2%-ni. Enim mõjutasid seda transpordi- ja arvutiteenuste eksport. Kaupade ekspordi pidurdas enim elektroonikaseadmete väljaveo vähenemine. Kaupade ja teenuste import suurenes 3,5%. Peamiselt mõjutas seda mootorsõidukite, haagiste ja poolhaagiste sissevedu. Netoeksport küündis 2017. aastal 980 miljoni euroni, mis teeb 4,3% SKP-st. See on viimase kuue aasta kõrgeim tase.

Statistikaameti andmetest selgub, et sisemajanduse nõudluse kasv kiirenes teist aastat järjest ja jõudis 4,2%-ni. Sisenõudluse eestvedajaks olid eelnenud kolmel aastal languses olnud investeeringud, mis suurenesid 13,1%. Võrreldes 2016. aastaga kasvasid investeeringud pea igas sektoris ja valdkonnas. SKP kasvu andis enim valitsemissektori investeeringute kasv masinatesse ja seadmetesse (0,4%) ning valitsemissektori (0,5%) ja mittefinantssektori (0,4%) investeeringute kasv muudesse ehitistesse ja struktuuridesse. Eratarbimine suurenes 2017. aastal 2,0%. Valitsemissektori lõpptarbimiskulutused suurenesid Euroopa Liidu eesistumise toel 0,8%. SKP kasv ületas 2017. aastal teist aastat järjest töötatud tundide ja hõivatute arvu kasvu. Sellest tulenevalt suurenes tootlikkus töötatud tunni kohta 1,9% ja hõivatute kohta 2,1%. Kuigi jooksevhinnas näitasid tööjõukulud mõningast kasvu aeglustumist, suurenes tööjõu ühikukulu siiski 3,6%.

Keskmine brutokuupalk oli 2017. aastal 1221 eurot, tõustes 2016. aastaga võrreldes 6,5%. Aasta keskmine brutokuupalk suurenes pea kõikidel tegevusaladel. Kui 2016. aastal oli brutokuupalga aastakasv 7,6%, siis 2017. aastal kasv aeglustus ja langes 2014. ja 2015. aasta tasemele. Reaalpalk, milles on arvesse võetud tarbijahinnaindeksi muutuse mõju, tõusis 2016. aastaga võrreldes tarbijahindade tõusu tõttu aeglasemalt kui brutokuupalk. Reaalpalk tõusis eelmise aastaga võrreldes 3%.

² Raamatupidamise seaduse mõistes kohaliku omavalitsuse üksuse otsese või kaudse valitseva mõju all olev üksus, kes on saanud kohaliku omavalitsuse üksuselt, riigilt, muult avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult või eelnimetatud isikute valitseva mõju all olevatelt üksustelt üle poole tuludest või kes on saanud toetust ja renditulu kohaliku omavalitsuse üksustelt ja nende valitseva mõju all olevatelt üksustelt rohkem kui 10% vastava aasta põhitegevuse tuludest.

Tabel 1. Eesti majandusnäitajad aastatel 2017–2022 (allikas: Rahandusministeeriumi majandusprognoos 16.04.2018)

Olulised majandusnäitajad, %	2017	2018	2019	2020	2021	2022
SKP reaalkasv	4,9	4,0	3,2	3,0	2,9	2,9
SKP püsivhindades (mld eurot)	18,8	19,6	20,2	20,8	21,4	22,0
SKP jooksevhindades (mld eurot)	23,0	24,7	26,3	27,8	29,3	30,9
Sisenõudlus	4,2	3,9	3,1	3,0	2,9	2,8
Kaupade ja teenuste eksport	2,9	4,5	4,2	4,0	3,8	3,8
Kaupade ja teenuste import	3,5	4,6	4,3	4,2	4,0	3,9
Tarbijahinnaindeks	3,4	2,9	2,3	2,4	2,0	2,0
Tööhõive (tuh inimest)	658,6	664,0	667,1	667,1	665,1	663,1
Tööhõive kasv	2,2	0,8	0,5	0,0	-0,3	-0,3
Tööpuuduse määr	5,8	5,8	6,2	6,3	6,5	6,8
Keskmise palga reaalkasv	3,0	4,0	3,3	3,0	3,6	3,7
Keskmine palk (eurot)	1 221	1 307	1 381	1 457	1 540	1 628
Keskmise palga nominaalkasv	6,5	7,0	5,7	5,5	5,7	5,7
Võlgnevus välismaailma suhtes	4,0	4,9	4,9	4,3	3,1	2,5
Jooksevkonto	3,2	3,2	3,2	2,9	2,4	2,0
Kaupade ja teenuste bilanss	4,5	4,6	4,8	4,7	4,6	4,4
Kapitalikonto	0,8	1,7	1,6	1,4	0,6	0,5

Elanikkond

Seisuga 1. jaanuar 2018 oli Eestis rahvastikuregistri andmetel 1 354 989 elanikku, sh Tallinnas 448 758. Tallinna osatähtsus Eesti elanike arvust oli 33,1%. Tallinna rahvaarv kasvas aastaga 5274 inimese võrra. Enamik Tallinna elama asunud inimestest on tööealised. Tallinna elanikkond kasvab jätkuvalt, seda paljuski tänu sellele, et linn on suutnud tagada heal tasemel avalikud teenused ning soodustab ja toetab uute töökohtade loomist ja elamuehitust. Paranenud elukeskkond ja heal tasemel linna teenused suurendavad Tallinna linna atraktiivsust eeskätt inimeste jaoks nendest kohalikest omavalitsustest, kus on avalike teenuste kättesaadavus märkimisväärselt halvenenud, kus suletakse koole ja kaovad töökohad ning kus ühistranspordi kasutamise võimalused on ebapiisavad. Selle tulemusena on linna elanikkond kasvanud eelkõige tööeas, 20–63 aastaste elanike arvel, mis on olnud aluseks ka linna maksumaksjate arvu kasvule.

Maksu- ja Tolliameti andmetel oli Tallinnas 2017. aastal keskmiselt 207 tuhat tulu saanud (tulu deklareerinud) isikut kuus. Tulu saajate keskmine arv kasvas aastaga 2846 inimese võrra. Keskmine deklareeritud tulu ühe tulusaaja kohta oli 2017. aastal 13 936 eurot (1 161 eurot kuus), kasvades aastaga 7,0%.

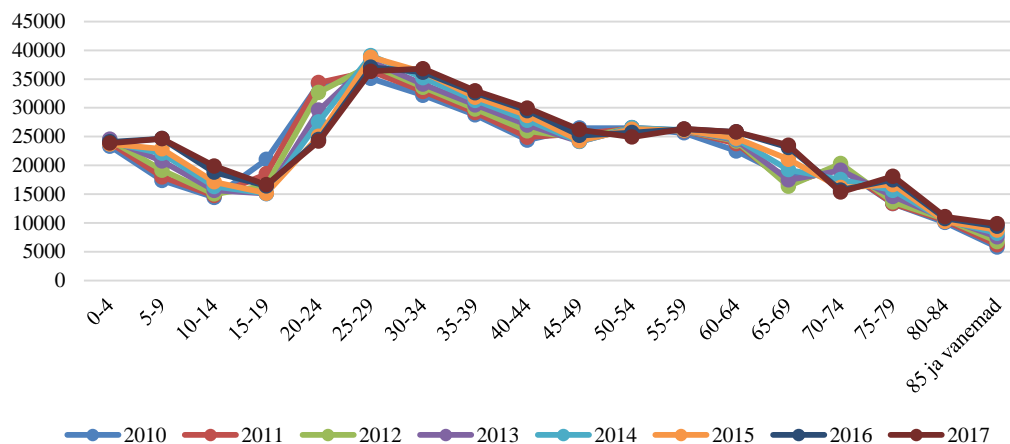
Viimastel aastatel on linlaste arv kiiresti kasvanud, eelneva viie aastaga (01.01.2013–01.01.2018) on linna elanikkond suurenenud 29 051 inimese võrra, sh 2017. aastal 5274 inimese võrra. 2018. aasta 1. jaanuari seisuga oli Tallinnas 448 758 elanikku.

Kõige enam on viimastel aastatel Tallinna elama asunud inimesi Tartust, Narvast, Pärnust, Kohtla-Järvelt, Sillamäelt ja Rakverest. Palju on ka välismaalt saabujaid, sh kodulinna naasnud endisi tallinlasi. Negatiivne elanike rändesaldo on Tallinnal lähivaldadega, eelkõige Rae, Viimsi, Harku, Saue ja Kiili vallaga.

Eeldatavalt kasvab Tallinna rahvaarv järgnevatel aastatel mõõdukas tempos, ca 2000 elanikku aastas. Prognoosi kohaselt võib Tallinna rahvaarv kasvada 2021. aasta lõpuks 454 000 – 456 000 elanikuni.

Rahvastikuprognoosi kohaselt väheneb Eesti tööealine elanikkond. Seega väheneb ka nende inimeste arv, kes Eesti-sisese töörande teel asuvad elama pealinnaregiooni, sh Tallinna. Samas süveneb trend, et varasematel aastatel Eestist välismaale lahkunutest naasevad paljud just Tallinna ja Harjumaale. Ka enamik välismaalt Eestisse tööle ja elama asunud inimestest on elukohaks valinud Tallinna või lähipiirkonna. Negatiivset mõju Tallinna elanike arvule võib avaldada elanike, s.o eeskätt noorte väljaränne välismaale.

Joonis 1. Tallinna elanike vanuseline struktuur aastatel 2010–2017

Töealine elanikkond (vanuses 20–63 aastat) moodustab praegu linlaste koguarvust *ca* 61,8%, eakamaid (vanuses 64 ja enam aastat) on 18,2%. Aastaga on Tallinna elanikkonnas kasvanud tööealiste (vanuses 20–63) osatähtsus, vähenenud on laste (vanuses 0–4) ning eakate (64 ja vanemad) osatähtsus.

Elanike arvu kasv tähendab linnale ühelt poolt tulude kasvu, kuid teisalt tuleb arvestada ka vajadusega tagada suurenevale elanikkonnale avalike teenuste kättesaadavus. Uute elamupiirkondade arendamisega ja elamumaa tihendamiseega kaasneb ka vajadus ajakohastada laste päevahoiu- ja koolivõrku, rajada ja rekonstrueerida spordirajatisi, vaba aja veetmise kohti ning arendada teedevõrku ja ühistranspordiühendusi. Rahvastikuprognosi kohaselt kasvab edaspidi elanikkonnas eakate osakaal, mis toob kaasa suurema nõudluse hoolekande-, meditsiini- ja muude sellele vanuserühmale vajalike teenuste järele. See avaldab mõistetavalt otsust mõju ka linna eelolevate perioodide kulutustele.

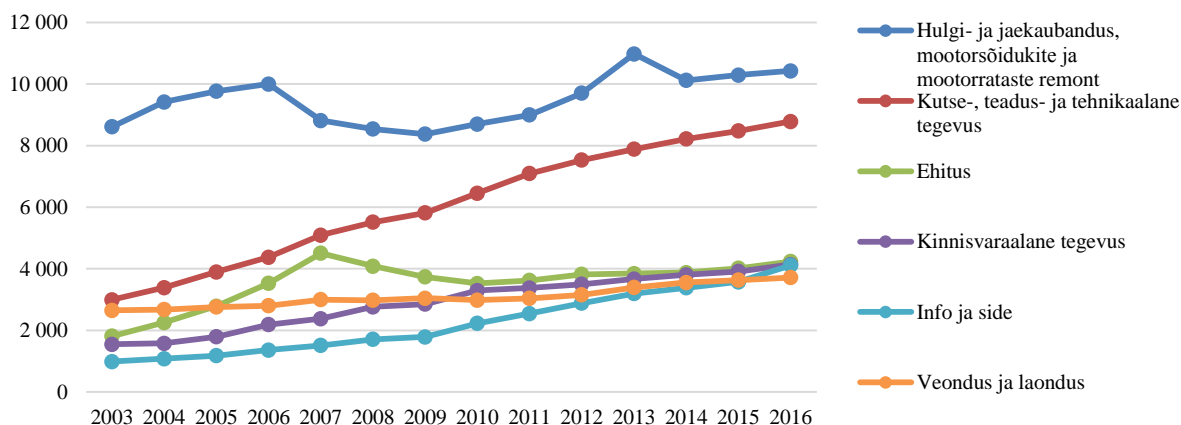
Ettevõtluskeskkond

Eesti sisemajanduse kogutoodangust annab Tallinn ligi 53%, koos ülejäänud Harjumaa omavalitsustega kokku 63%. Ühe tallinlase kohta moodustab sisemajanduse kogutoodang üle 27 tuhande euro aastas, mis on 65% kõrgem Eesti keskmisest tasemest.

Statistikaameti andmetel oli Tallinnas 2017. aastal registreeritud 55 549 ettevõtet, mis moodustab 43,5% kogu Eestis registreeritud ettevõtetest. Tallinna ettevõtetest on valdav osa väikesed, alla 10 töötajaga ettevõtted, mis moodustavad üle 93,5% registreeritud ettevõtete arvust. 10–49 töötajaga ettevõtete arv oli 2932, 50–249 töötajaga ettevõtteid oli 545. Üle 250 töötajaga ettevõtteid oli Tallinnas vaid 109. Välismaa omanikele kuulus 2017. aastal 8218 ettevõtet. Tallinna linn on andnud oma panuse ettevõtluse arendamisse tööstusparkide ja ettevõtlusinkubaatorite loomise teel ning ettevõtlustoetuste ja -meetmetega.

Tallinna linnas paiknevad ettevõtted annavad tööd paljudele pealinnaga piirnevate valdade ning üha enam ka teiste Eesti omavalitsuste elanikele. Kümned tuhanded linna ja lähivaldade elanikud käivad tööl naabervallas või -linnas. Pendelrände maht on aasta-aastalt kasvanud. Selle tulemusena on Tallinn üha enam põimunud lähivaldadega ning majandustegevuse ja tööhõivega seoses räägitakse üha enam pealinnaregioonist. See eeldab jätkuvat tihedat koostööd lähivaldadega eeskätt teede ja tehnovõrkude rajamisel ning hariduse ja ühistranspordi korraldamisel.

Joonis 2. Tallinna ettevõtted tegevusala järgi (allikas: Tallinn arvudes 2017)

Omavalitsuste rahastamise süsteem

Kohalike omavalitsuste eelarvelised võimalused sõltuvad suurel määral riigi eelarve- ja regionaalpoliitikast. Eesti kohalikke omavalitsusi iseloomustab piiratud finantsautonoomia, tulubaas sõltub paljuski riigi kesktasandil tehtavatest fiskaalpoliitilistest otsustustest. Kohalik omavalitsus ise saab oma tulusid mõjutada vaid kohalike maksude kehtestamisega, maamaksu määra muutmisega ja tasuliste teenuste tasumäärade kehtestamisega. 2018. aastal moodustavad kohalikud maksud vaid 0,76% kohalike omavalitsuste eelarvete põhitegevuse tuludest, maamaksu osa tuludest on 3,1% ning tulud kaupade ja teenuste müügist 10%. Tallinna osa Eesti kohalike omavalitsuste kohalike maksude kogusummast moodustab seejuures 83,2%. Seega puuduvad kohalikel omavalitsustel sisuliselt võimalused oma tulubaasi suurendamiseks. Põhilise osa eelarve sissetulekutest moodustavad eraldised füüsilise isiku tulumaksust ja toetused riigieelarvest ning projektipõhine välisrahastus.

Kohalike omavalitsuste finantsolukord on viimastel aastatel mõnevõrra paranenud, seda eelkõige tulumaksutulu kasvu tulemusena seoses keskmise palga kasvuga ning osas kohalikes omavalitsustes ka tööhõive suurenemisest tingituna. 2017. aastal kasvasid kohalike omavalitsuste põhitegevuse tulud 2016. aastaga võrreldes 8,8%. Samal perioodil kasvasid põhitegevuse kulud 8,3%, sh personalikulud 10,3%. Põhivara soetused kasvasid aastaga 58%.

Uues valitsuse koalitsioonilepingus nähti ette taastada omavalitsustele suures osas majanduskriisiaegsete kärpete eelne tulumaksust ja tasandusfondist saadavate vahendite tase, suurendada kohaliku omavalitsuse finantsautonoomiat ning anda omavalitsustele üle osa riiklike ülesandeid koos vastava rahastusega. Tulubaasi muudatused jõustuvad järk-järgult aastatel 2018–2020. Valitsus leppis põhimõtteliselt kokku kohalike omavalitsuste tulubaasi suurendamises järgmise nelja aasta jooksul 185 miljoni euro ulatuses.

2018. aastal suunatakse kohalike omavalitsuste tulubaasi selle üldiseks suurendamiseks 30 miljonit eurot, sellest 20 miljonit eurot eraldatava tulumaksu määra 11,86%-ni tõusu arvel ja 10 miljonit eurot tasandusfondi suurendamise arvel. Riigi eelarvestrateegias 2019–2022 on ette nähtud tulubaasi jätkuv kasv 2019. aastal 15 miljoni euro ning aastatel 2020–2021 kokku 11 miljoni euro võrra.

2018. aastal eraldatakse kohalikele omavalitsustele toetusfondist ligi 426 miljonit eurot ehk 31,5% rohkem kui 2017. aastal. Enam kui 60 miljoni euro võrra ehk 24% suurenevad toetused üldhariduskoolide kuludeks. Eesmärk on saavutada 2019. aastal üldhariduskoolide õpetajate alampalgamäära tõus 1250 euroni ja nende keskmine palgatase 109% riigi keskmisest palgast.

Riigi eelarvestrateegias 2019–2022 on välja toodud aastatel 2017–2018 kohalikele omavalitsustele antud riiklike toetuste jätkuv finantseerimine: huvitegevuseks 14,25 miljonit eurot, lasteaedade õpetajate palgatõusu motiveerimiseks 15 miljonit eurot aastas, asendus- ja järelhoolduse teenuse toetuseks 16,7 miljonit eurot aastas, raske ja sügava puudega laste hoiuks 13,5 miljonit eurot jm. Lisaks luuakse eelarvestrateegia perioodil meede kohalike omavalitsuste elamufondi investeeringute toetamiseks summas 47,6 miljonit eurot. Samuti eraldatakse kohalikele

omavalitsustele saastekvoodi (CO₂) müügi (kuni aastani 2020) vahenditest lasteaedade ja hooldekodude hoonete energiatõhususe parandamiseks 34 miljonit eurot.

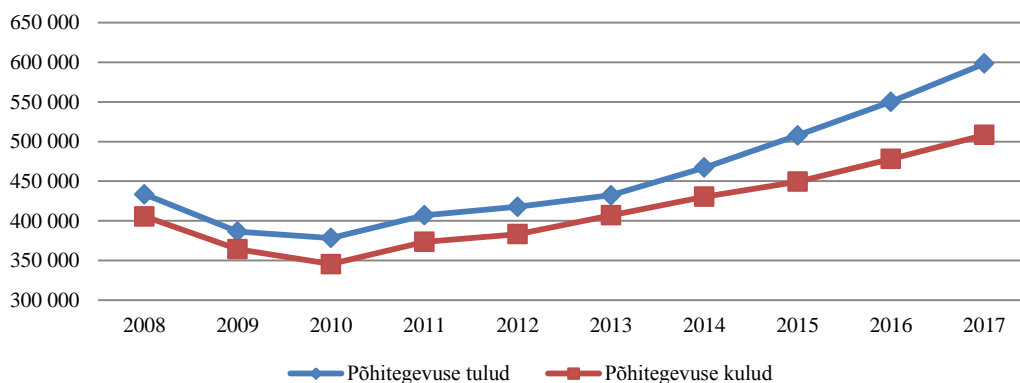
Seoses maavalitsuste tegevuse lõpetamisega haldusterritoriaalse reformi käigus anti kohalikele omavalitsustele ja nende liitudele üle mitme seni riikliku ülesande täitmine koos nende ülesannete täitmiseks seni riigieelarves ettenähtud vahenditega. Tallinn täitis erinevalt enamikust teistest Eesti omavalitsusüksustest paljusid neist riiklikest ülesannetest juba varem (nt perekonnaseisutoimingud) halduslepingute alusel. Eelnimetatud ülesannete maksumuse täpsustamiseks jätkavad valitsuskomisjon ja Eesti Linnade ja Valdade Liit läbirääkimisi.

Vabariigi Valitsus on otsustanud tõsta toetusfondis kohalike omavalitsuste täidetavate ülesannete täitmiseks antavad sihtotstarbelised toetused hiljemalt aastaks 2021 kohalike omavalitsuste tulubaasi omavalitsustele eraldatava tulumaksumäära tõusu ja tasandusfondi vahendite kasvu kaudu. 2019. aastal on kavas suunata omavalitsuste tulubaasi ka jäätmehoolduse arendamise ning sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamise toetuste vahendid. Muude toetuste üleandmise ajakava on alles väljatöötamisel.

Linna praegune finantsmajanduslik seis

KOFSi § 33 lõike 2 alusel ei tohi kohaliku omavalitsuse üksuse põhitegevuse tulemi väärtus aruandeaasta lõpu seisuga olla väiksem kui null. Tallinna põhitegevuse tulem on olnud kõigil aastatel positiivne. Linna põhitegevuse tulem oli 2017. aastal 92 miljonit eurot, mis kattis linna laenudega seotud kulud, s.o intressikulud koos laenude põhiosa tagasimaksetega (s.o kokku 30 miljonit eurot).

Joonis 3. Tallinna linna põhitegevuse tulud ja kulud aastatel 2008–2017 (tuhat €)

2017. aastal kuulus linna arvestusüksusesse 276 linna asutust ning 18 linna valitseva mõju all olevat aktsiaseltsi, sihtasutust ja mittetulundusühingut. Linna konsolideerimisgruppi kuuluvatest üksustest ei kuulu arvestusüksusesse aktsiaselts Tallinna Soojus, AS TALLINNA JÄÄTMETE TAASKASUTUSKESKUS, Sihtasutus Tallinna Hambapolikliinik, Sihtasutus Tallinna Tehnika- ja Teaduskeskus ning Sihtasutus Lutreola.

Linna arvestusüksuse põhitegevuse tulud olid 2017. aastal 796 miljonit eurot, põhitegevuse kulud 687 miljonit eurot ning põhitegevuse tulem 109 miljonit eurot.

Linna arvestusüksuses töötas 2017. aastal kokku 18 729 töötajat, nendest linna asutustes 12 384 ja linna valitseva mõju all olevates üksustes 6345.

2017. aasta lõpetasid linna arvestusüksusesse kuuluvad linna konsolideerimisgrupi üksused tabelis 1 esitatud tulemustega.

Tabel 2. Linna arvestusüksusesse kuuluvate üksuste majandusnäitajad 2017. aastal (tuhat €)

Arvestusüksusesse kuuluv üksus	Põhitegevuse		Võla-tulem	Likviidsed	
	tulud	kulud		kohustused	varad
Tallinna linn	598 232	508 328	89 904	254 287	62 570
Aktsiaselts Ida-Tallinna Keskhaigla	97 403	91 747	5 656	15 253	64
Aktsiaselts Lääne-Tallinna Keskhaigla	58 554	52 532	6 022	4 560	2 296
Sihtasutus Tallinna Lastehaigla	28 042	26 318	1 725	175	6 980
Tallinna Munitsipaalperearstikeskuse Osühing	2 686	2 556	129	6	531
Termaki Autopargi Aktsiaselts	1 451	1 247	204	0	252
Tallinna Linnatranspordi Aktsiaselts	66 638	64 434	2 204	46 944	8 058
Aktsiaselts Tallinna Tööstuspargid	1 258	858	399	0	1 753
Tallinna Linnahalli Aktsiaselts	383	516	-133	0	205

Sihtasutus Tallinna Lauluväljak	1 064	1 009	55	0	250
Sihtasutus Tallinna Ettevõtlusinkubaatorid	1 131	1 090	41	467	247
Sihtasutus Tallinna Kultuurikatel	2 031	1 407	623	0	779
Sihtasutus Tallinna Televisioon	3 861	3 840	20	866	129
Sihtasutus Õpilasmalev	552	495	57	26	105
Tallinna Vee-ettevõtjate Järelevalve Sihtasutus	124	126	-2	0	19
Sihtasutus Tallinna Arengu- ja Koolituskeskus	318	306	12	25	90
Sihtasutus Tallinna Vene Lütseum	60	54	6	0	36
Ühistupanga Asutamise Sihtasutus (lõpetatud 13.04.2017)	1	4	-3	0	0
Mittetulundusühing Keskkonnateenused	494	459	35	43	139

Tabel on koostatud Rahandusministeeriumi saldoandmike infosüsteemi andmete alusel. Näitajad kajastavad ka mitterahalisi tehinguid.

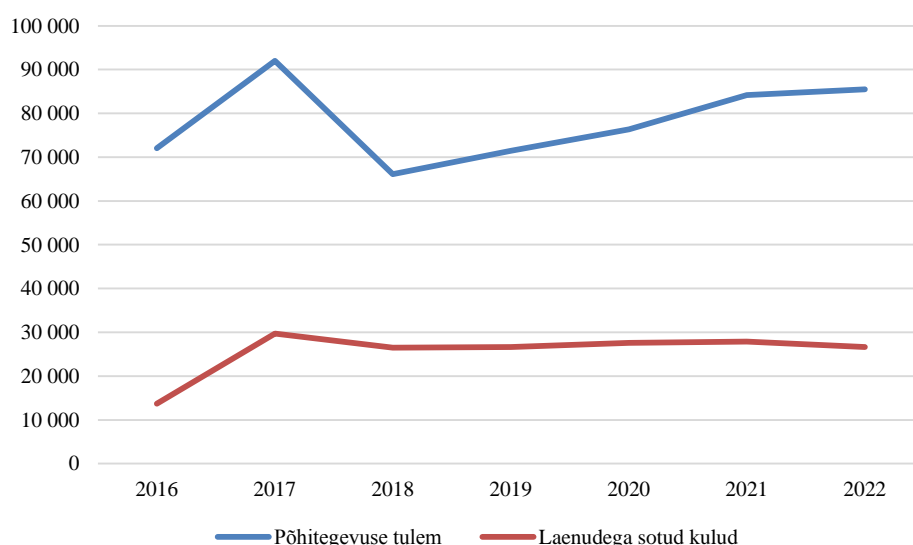
Linna krediivõimekust hindavad igal aastal reitinguagentuurid. 2017. aasta oktoobris tõstis reitinguagentuur Fitch linna krediidireitingu tasemele A+. Samal ajal kinnitas reitinguagentuur Moody's linna krediidireitingu tasemel A2, stabiilse väljavaatega. Krediidireitingu tõstmise põhjustena on reitinguagentuurid välja toonud jätkuvalt paranenud põhitegevuse tulemi, linna kõrge likviidsuse, mõõduka otsese võlakooormuse, mitmekesise majanduse ning stabiilse regulatiivse keskkonna. Kõik need tegurid koos kõrgetasemelise finantshaldusega hoiavad linna riskid mõõdukal tasemel ning sarnaste trendide jätkumisel loovad eelduse krediidireitingu tõstmiseks tulevikus.

Tallinna linna 2017. aasta konsolideeritud majandusaasta aruannet auditeeris KPMG Baltics OÜ, kes esitas linna juhtkonnale 2017. aasta raamatupidamise aastaaruande auditeerimise tulemusena märkusteta vandeaudiitori aruande. Märkusteta vandeaudiitori aruanne on kinnitus sellele, et linna finantsaruandlus on usaldusväärne ning kajastab õigesti ja õiglaselt linna finantsmajanduslikku seisundit.

Linna eelarvepoliitilised eesmärgid

Tallinna esimene ja peamine eelarvepoliitiline eesmärk on hoida põhitegevuse tulemi, s.o põhitegevuse tulude ja kulude vahe enne amortisatsiooni positiivne mahu, mis võimaldab katta vähemalt laenude põhiosa tagasimaksed ja intressikulu. Piisava tegevustulemi olemasolu kriitilisust on rõhutanud ka linnale krediidireitingut väljastavad reitinguagentuurid. KOFSi meetodika järgi arvestatav linna põhitegevuse tulemi on kogu strateegia perioodil püsivalt positiivne kasvades 2018. aastaks kavandatud 66 miljonilt eurolt 2022. aasta lõpuks 85 miljoni euroni. Strateegiaperioodiks planeeritud põhitegevuse tulemi katab ära laenude teenindamisega seotud kulud ja võimaldab tulemi arvelt katta linna arengut toetavaid investeeringuid.

Joonis 4. Tallinna linna põhitegevuse tulemi ja laenudega seotud kulud 2018–2022 (tuhat €)

Olenemata positiivsest põhitegevuse tulemist jääb eelarve kogutulemi pärast investeerimistegevust siiski negatiivseks. Eelarve tulemit mõjutab eelkõige strateegiaperioodiks kavandatav põhivara soetuste maht ehk linna investeeringute vajadus. Negatiivne tulemi iseloomustab asjaolu, et linnal ei ole piisavalt omavahendeid investeerimisvajaduse katmiseks, mistõttu nähakse ka eeloleval perioodil investeerimistegevuseks vajalike kulutuste katteks ette võõrvahendite kaasamist mahus kuni 35 miljonit eurot aastas.

Linna teine eelarvepoliitiline eesmärk on hoida linna võlakooormus mõõdukal tasemel. KOFS seab võlakohustuste võtmise piirangud nii omavalitsüksusele kui ka temast sõltuvatele üksustele. Netovõlakooormuse arvestuse aluseks on bilansiliste kohustuste^[1] ja likviidsete varade^[2] vahe. Netovõlakooormus võib iga aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordne vahe on väiksem kui 60% vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakooormus ulatuda kuni 60%-ni vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.

Linna (linn ilma arvestusüksusesse kuuluvate sõltuvate üksusteta) netovõlakooormus oli 2017. aasta lõpu seisuga 192 miljonit eurot. 2022. aastaks kasvab linna netovõlakooormus tulenevalt prognoositavast finantseerimisvajadusest 268 miljoni euroni. Netovõlakooormuse määr oli 2017. aasta lõpu seisuga 31,9% ning see tõuseb strateegiaga hõlmatud perioodi lõpuks prognoositavalt 37,2%-ni.

Tabel 3. Linna põhitegevuse tulem ja netovõlakooormus aastatel 2017–2022 (KOFSi-järgne, tuhat €)

Netovõlakooormus	2017 täitmine	2018 eelarve	2019 prognoos	2020 prognoos	2021 prognoos	2022 prognoos
Põhitegevuse tulud (+)	600 341	629 345	657 065	679 157	697 774	720 093
Maksutulud	413 151	437 595	460 871	479 687	498 034	516 997
Tulud kaupade ja teenuste müügist	79 983	77 903	81 403	83 001	82 151	83 233
Saadavad toetused tegevuskuludeks	103 852	112 612	113 500	115 177	116 285	118 556
Muud tegevustulud	3 356	1 235	1 290	1 292	1 305	1 307
Põhitegevuse kulud (–)	508 370	563 243	585 641	602 793	613 599	634 617
Antavad toetused tegevuskuludeks	97 797	104 693	105 000	105 000	105 000	105 000
Muud tegevuskulud	410 573	454 790	476 881	494 033	504 839	525 858
Reservid		3 760	3 760	3 760	3 760	3 760
PÕHITEGEVUSE TULEM	91 972	66 102	71 423	76 365	84 175	85 475
Investeeringustegevus	–101 577	–81 050	–87 234	–91 255	–98 761	–101 361
Põhivara müük (+)	3 325	2 801	2 351	2 158	3 264	2 700
Põhivara soetus (–)	89 419	107 243	116 323	103 869	93 283	85 027
Saadav sihtfinantseerimine (+)	15 730	29 409	28 899	25 076	16 277	21 544
Antav sihtfinantseerimine (–)	32 992	5 943	2 511	14 951	25 330	40 870
Aksiakapitali suurendamine (–)	880	0	0	0	0	0
Aksiakapitali vähendamine (+)	0	0	0	0	0	0
Sissemakse aktsia- ja osakapitali (–)	0	0	0	0	0	0
Finantstulud (+)	7 353	7 270	7 806	7 806	7 807	7 808
Finantskulud (–)	4 695	7 344	7 456	7 476	7 496	7 516
EELARVE TULEM	–9 606	–14 948	–15 810	–14 891	–14 586	–15 886
Finantseerimistegevus	5 255	10 833	15 810	14 891	14 586	15 886
Kohustuste võtmine (+)	30 243	30 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Kohustuste tasumine (–)	24 988	19 167	19 190	20 109	20 414	19 114
Likviidsete varade muutus	1 319	–4 080	0	0	0	
Likviidsete varade jääk	62 570	58 490	58 490	58 490	58 490	58 490
Nõuete ja kohustuste saldode muutus	5 670	35				
Võlakohustused aasta lõpuks	254 287	265 120	280 931	295 821	310 407	326 293
sh laenu- ja kontsessiooni- kokkulepete kohustused	248 866	259 699	275 509	290 399	304 985	320 871
Netovõlakooormus	191 717	206 630	222 441	237 331	251 917	267 803
Netovõlakooormus %	31,9	32,8	33,9	34,9	36,1	37,2

Linna võlakohustustest suurima osa moodustavad investeeringute katteks võetud pikaajalised laenud ja emiteeritud võlakirjad.

Tallinna linna võetud laenud ja emiteeritud võlakirjad on tähtajaga 10–20 aastat. Ujuva intressiga võlakohustuste intressibaasiks on 3 ja 6 kuu Euribor, millele lisanduvad lepingus sätestatud riskimarginaalid. Fikseeritud intressimääraga on linnal emiteeritud üks võlakiri tähtajaga 20 aastat.

[1] Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus § 34 lg 2

[2] Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus § 36 lg-d 1–2

Tabel 4. Linna laenuportfell seisuga 31.12.2017 (tuh €)

Laenuandja/emissiooni korraldaja	Laen/võlakiri	Algus	Lõpp	Maht	Põhiosa jääk seisuga 31.12.2017	Intressibaas	Marginaal (%)
Nordic Investment Bank	laen	2003	2021	20 000,0	2 896,6	6 k Euribor	0,15
Nordea Bank Finland Plc	laen	2003	2021	10 000,0	1 448,3	6 k Euribor	0,20
Svensk Exportkredit	võlakiri	2006	2021	41 300,0	11 013,3	6 k Euribor	0,07
Dexia Banque	võlakiri	2007	2027	25 564,7	13 100,0	6 k Euribor	0,06
EIB	laen	2008	2028	31 955,0	18 500,3	3 k Euribor	0,13
Nordea Bank Finland Plc	võlakiri	2010	2020	13 805,0	13 805,0	3 k Euribor	1,30
Nordea Bank Finland Plc	võlakiri	2011	2021	13 800,0	11 195,0	3 k Euribor	1,05
EIB	laen	2013	2033	20 000,0	18 260,8	3 k Euribor	0,72
Swedbank AB	võlakiri	2013	2033	15 000,0	15 000,0	Fikseeritud	0,92
EIB	laen	2014	2034	25 000,0	23 550,7	3 k Euribor	0,81
Swedbank AS	võlakiri	2014	2024	28 400,0	28 400,0	3 k Euribor	0,59
EIB	laen	2014	2034	21 800,0	21 484,0	3 k Euribor	0,71
EIB	laen	2017	2037	30 000,0	30 000,0	6 k Euribor	0,05
				KOKKU:	208 654,0	Kaalutud keskmine marginaal:	0,47

Soodsatel tingimustel pikaajalise võõrkapitali kaasamiseks sõlmis linn 2017. aastal uue laenulepingu Euroopa Investeerimispankaga mahus kuni 100 miljonit eurot, millest esimene osa summas 30 miljonit eurot võeti välja 2017. aasta lõpus.

Tallinna linn lähtub eelarvestrateegia perioodil võõrkapitali kaasamisel järgmistest põhimõtetest:

- võõrkapitali kaasatakse üksnes investeerimistegevuse finantseerimise tagamiseks;
- uusi võlakohustusi kaasa toovaid kontsessioonikokkuleppeid ja kapitalirendilepinguid ei sõlmita;
- võimaluse korral kaasatakse soodsat pikaajalist kapitali rahvusvahelistelt institutsioonidelt (Euroopa Investeerimispank, Põhjamaade Investeerimispank jt);
- laenuportfelli kaalutud keskmine eluiga hoitakse vahemikus 9–15 aastat, et tagada piisav laenuteenindamise võime;
- vajaduse korral refinantseeritakse olemasolevaid võlakohustusi, et tagada laenumaksete stabiilsus ja võlakohustuste teenindamise kulude kokkuhoid;
- intressiriski maandamiseks fikseeritakse vajaduse korral intressid kuni 50% ulatuses linna laenuportfelliga.

Lisaks linnale on laenukohustusi ka linna sõltuvatel üksustel, sh Aktsiaseltsil Lääne-Tallinna Keskhaigla, Aktsiaseltsil Ida-Tallinna Keskhaigla ja Tallinna Linnatranspordi Aktsiaseltsil. Ka eelarvestrateegias käsitletaval perioodil on nimetatud üksused kavandanud kaasata investeerimistegevuse kattteks võõrvahendeid (sh nii laen kui ka kapitalirent).

Linna arvestusüksuse netovõlakoormus oli 2017. aasta lõpu seisuga 237 miljonit eurot ning see kasvab prognoositavalt 2022. aasta lõpuks 314 miljoni euron. Netovõlakoormuse määr oli 2017. aasta lõpu seisuga 29,8% ning see tõuseb strateegiaga hõlmatud perioodi lõpuks 32%-ni. Suurim laenukoormus on Tallinna Linnatranspordi Aktsiaseltsil, kuid see väheneb järgnevatel aastatel tulenevalt linna antavast sihtfinantseerimisest ühistranspordi arendamise investeeringuteks.

Strateegiaperioodil on linnal kavas kooskõlas KOFS-iga oma sõltuvatele üksustele anda nii pikaajalist laenu investeeringute finantseerimiseks kui ka lühiajalist laenu rahavoogude juhtimiseks. 2018. aastal planeerib linn anda sõltuvate üksuste investeeringute finantseerimiseks pikaajalist laenu kokku mahus kuni 12 miljonit eurot, tähtajaga kuni 10 aastat. Lühiajalist laenu planeeritakse anda vajadust mööda kokku mahus kuni 10 miljonit eurot. Laenusummade planeerimisel on arvestatud eelkõige linnale kuuluvate haiglate ASi Ida-Tallinna Keskhaigla ja ASi Lääne-Tallinna Keskhaigla finantseerimise vajadustega.

Tabel 5. Linna arvestusüksuse põhitegevuse tuleml ja netovõlakoormus aastatel 2017–2022 (KOFSi-järgne, tuhat €)

Netovõlakoormus	2017 täitmine	2018 eelarve	2019 prognoos	2020 prognoos	2021 prognoos	2022 prognoos
Põhitegevuse tulud kokku (+)	796 028	839 038	882 130	918 656	949 492	981 843
Põhitegevuse kulud kokku (+)	687 004	749 473	784 935	815 657	839 084	874 236

Netovõlakoormus	10					
	2017 täitmine	2018 eelarve	2019 prognoos	2020 prognoos	2021 prognoos	2022 prognoos
Põhitegevustulem	109 024	89 566	97 195	102 999	110 408	107 607
Investeeringustegevus kokku (+/-)	-115 666	-96 637	-124 873	-109 485	-121 037	-125 068
Eelarve tulem	-6 642	-7 071	-27 678	-6 486	-10 629	-17 461
Finantseerimistegevus (-/+)	1 599	7 268	21 463	10 397	13 607	16 522
Nõuete ja kohustuste saldo muutus	1 548	-7 579				
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-3 496	-7 382	-6 216	3 911	2 979	-939
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	83 982	76 600	70 384	74 295	77 273	76 334
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	321 365	328 632	350 095	360 492	374 099	390 622
Netovõlakoormus	237 383	252 033	279 711	286 197	296 826	314 287
Netovõlakoormus %	29,8	30,0	31,7	31,2	31,3	32,0

Linna kolmas eelarvepoliitiline eesmärk on tagada arveldamiseks likviidsuspühver, mis katab vähemalt linna kahe nädala kulutuste summa (arvestuslikult 25 miljonit eurot). Linna likviidsuspühver ulatus 2017. aasta lõpus 62,6 miljoni euroni. Aastasisese likviidsuse juhtimisel võib linn vajaduse korral kaasata ka lühiajalist krediiti, kuid seda vaid tingimusel, et see tagastatakse täies ulatuses eelarveaasta lõpuks. Viimastel aastatel ei ole linn jooksvalt kulutuste rahastamiseks lühiajalist krediiti vajanud ega kasutanud. Eelarvestraategias käsitletaval perioodil kavandatakse linna likviidsete varade jäägiks iga aasta üle 50 miljoni euro.

4. Prognoosid aastateks 2018–2022

Linna tulud

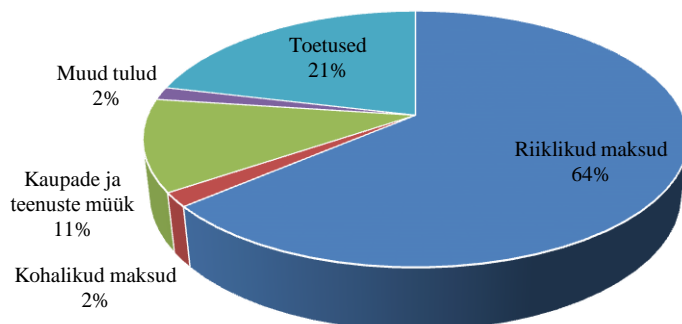
Eelarvestraategia perioodi tulude planeerimisel on lähtutud Rahandusministeeriumi, Eesti Panga ja teiste finantsinstitutsioonide koostatud majandusprognoosidest, riigi eelarvestraategias aastateks 2019–2022 esitatud lähtekohtadest ning Euroopa Liidu 2014–2020 eelarveperioodil kavandatud struktuuritoetustest Eestile.

Tabel 6. Linnaeelarve tulud 2017–2022 (tuhat €)

Tululiik	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Maksutulud kokku	413 151	437 595	460 871	479 687	498 034	516 997
Riiklikud maksud	399 781	425 830	448 471	467 287	485 634	504 597
sh üksikisiku tulumaks	372 839	400 100	422 741	441 557	459 904	478 867
maamaks	26 941	25 730	25 730	25 730	25 730	25 730
Kohalikud maksud	13 370	11 765	12 400	12 400	12 400	12 400
Lõivud	567	468	543	543	543	543
Kaupade ja teenuste müük	79 416	77 435	80 860	82 458	81 608	82 690
Muud tulud	2 662	854	857	858	860	861
Kasum vara müügist	1 994	2 001	109	1 710	1 420	2 395
sh vara müük	3 429	2 825	2 377	2 185	3 292	2 729
müüdava vara jääkväärtus	-1 431	-814	-2 257	-465	-1 862	-324
vara müügi kulud	-4	-10	-10	-10	-10	-10
Muud tulud varalt	595	367	417	417	427	427
Finantstulu	5	10	6	6	7	8
Dividendid	7 348	7 260	7 800	7 800	7 800	7 800
Tulud kokku (v.a toetused)	505 737	525 989	551 464	573 479	590 698	611 720
Toetused	119 582	142 022	142 400	140 253	132 562	140 100
sh riigilt jm institutsioonidelt	102 292	110 955	121 388	130 517	132 356	140 063
välisrahastus	17 008	29 183	20 188	9 737	206	37
muud toetused	282	1 885	823	0	0	0
Eelarve tulud kokku	625 318	668 011	693 863	713 733	723 260	751 820

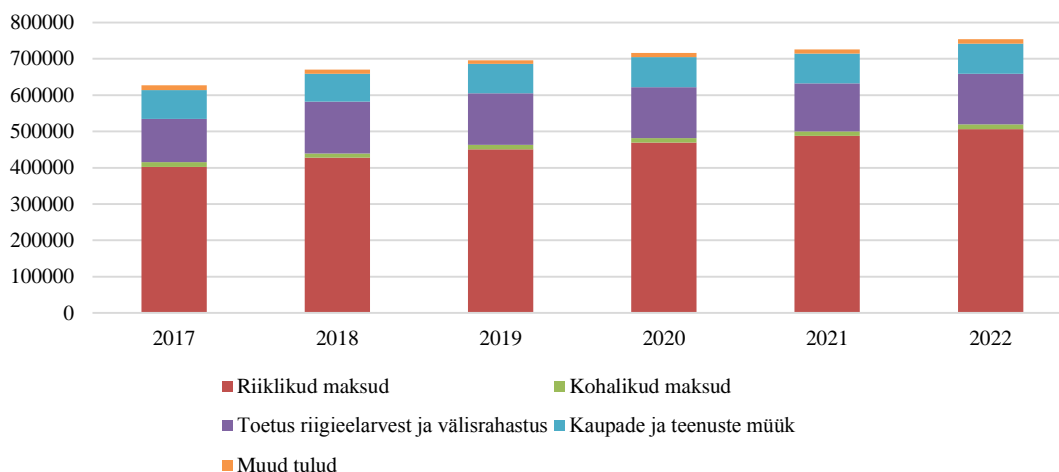
Linna tuludest moodustavad suurima osa maksutulud, nende osatähtsus aastatel 2018–2022 on vahemikus 66–69%. Riiklike maksude osatähtsus linnaeelarve tuludest on 64–68%, sh üksikisiku tulumaksul 60–64%. Kohalike maksude osatähtsus on vaid 1,5–1,8% ning see langeb jätkuvalt. Tulu kaupade ja teenuste müügist on 11–12%, välisrahastus kuni 4,4% ning riigieelarvelised toetused 17–19%. Olgugi et riigieelarvelistel toetustel on suur osa linna tuludes, tuleb arvestada, et linn on ka oluline riigieelarvesse maksude (eelkõige käibemaks, sotsiaalmaks, töötuskindlustusmaksed, tulumaks) tasuja.

Joonis 5. Linna tulude struktuur (2018. aasta andmete põhjal)

Tululiikide osatähtsuse kõikumine tuleneb peamiselt välisrahastusest, mis on kavandatu kohaselt märkimisväärselt kõrgem aastatel 2017–2018, samuti üksikutest suurematest linnavara müügitehingutest.

Joonis 6. Linna tulud 2017–2022 (tuhat €)

Tulumaks

Tulumaks on linnaelarve kõige olulisem tululiik ning järgnevate aastate peamine tulude kasvumootor.

Tulumaksutulu sõltub eelkõige tulu saavate inimeste arvust, sissetulekute suurusest ja tulumaksu eraldamise määrast kohaliku omavalitsuse üksustele.

Tulu saavate inimeste arv sõltub linna elanike arvust, elanikkonna vanuselisest struktuurist ja tööhõivest. Tööga hõivatud isikuid oli 2018. aasta 1. märtsi seisuga Statistikaameti metoodika alusel Tallinnas 52% Tallinna elanike koguarvust, samas linna eelarvesse tulumaksu maksjaid oli vaid 45,2%. Maksu- ja Tolliameti andmetel oli Tallinnas 2017. aastal keskmiselt 207 tuhat tulu saanud (tulu deklareerinud) isikut kuus. Tulu saajate keskmine arv kasvas aastaga 2846 inimese võrra. Keskmine deklareeritud tulu ühe tulusaaja kohta oli 2017. aastal 13 936 eurot (1161 eurot kuus), kasvades aastaga 7,0%. Lähiaastatel ei muutu tulusaajate osatähtsus elanike arvus märkimisväärselt ning tulusaajate arvu kasv Tallinnas aeglustub. Prognoosi aluseks on Rahandusministeeriumi ja Eesti Panga analüüsid, mille põhjal tööeas inimeste arv väheneb järgnevatel aastatel kogu Eestis. Välismaalt Tallinna suundunud mitteresidentide arv suureneb pidevalt, kuid mitteresidendid ei suurenda linna tulusaajate arvu, sest nende tulumaks laekub riigieelarvesse. Võrreldes enamiku teiste kohalike omavalitsustega on Tallinn siiski eelisolukorras, sest paljud tööealised inimesed siirduvad töökohaotsinguil jätkuvalt Tallinna ja linna lähivaldadesse.

Eelarvestrateegia perioodil on tulumaksu prognoosi koostamisel lähtutud järgmistest eeldustest:

- Maksu- ja Tolliametis tulu deklareerivate inimeste arvu aastane keskmine kasv on ca 2–2,5 tuhat inimest;
- keskmine palk ja muud deklareeritavad tulud kasvavad vähemalt 4–6% aastas;

- kohaliku omavalitsuse üksustele eraldatava tulumaksu eraldamise määr on 2018. aastal 11,86% maksustatavast tulust, 2019. aastal 11,9% ja alates 2020. aastast 11,93%.

Tulu saajate arvu suurenemine tuhande inimese võrra suurendab maksutulu ligi 1,8–2,0 miljonit eurot aastas. Keskmise palga kasv ühe protsendi võrra suurendab linna eelarves arvestuslikult tulumaksutulu üle 3,7 miljoni euro aastas. Tulumaksu eraldamise määra tõstmise 0,1 protsendipunkti võrra tõstaks maksutulu arvestuslikult enam kui 3 miljoni euro võrra.

Maamaks

Maamaksutulu moodustab linnaeelarve tuludest 3,4–3,9%. Maamaksutulu sõltub maksustatava maa pindalast, maa maksustamishinnast ja maamaksu määrast.

Maksustatava maa suurus sõltub reformimata riigimaa munitsipaliseerimisest, maa kasutuselevõtust, ümberkruntimistest, maksuvabastustest jms. Maa maksustamishind sõltub hinnatsoonist, maa sihtotstarbest ja lubatud ehitusõiguse pindalast. Tallinnas on alates 2012. aastast maamaksumäär analoogiliselt paljude Tallinna lähivaldadega 2,5% maa maksustamishinnast aastas. Nimetatud maksumäär jääb kehtima kogu strateegiaperioodil.

Tulu kahanemine on tingitud maareformi lõpule viimisest. Maad oli võimalik munitsipaalomandisse taotleda kuni 30. juunini 2016. Seni tasus riik maamaksu riigi omandis olevatelt maadelt, mille tagastamise, asendamise või kompenseerimise kohta on esitatud taotlus, või mis on kompenseeritud, kuid kasutusse võtmata. Lisaks tasus riik maamaksu riigi omandis olevatelt maadelt, mille kohta ei ole esitatud taotlust ning mida ei ole kasutusse võetud. Reformimata riigimaa muutumisel munitsipaalmaaks jääb sellelt saamata maamaks, mida senini tasus maa omanikuna riik. Võrreldes 2017. aastaga väheneb maareformi lõpuleviimise tõttu maamaksutulu igal aastal *ca* 1 miljon eurot.

Kohalikud maksud

Kohalikud maksud moodustavad linna tuludest vaid 1,5–1,9% ning nende osatähtsus aastatega väheneb, jäädes igal strateegiaperioodi aastal *ca* 11–12 miljoni euro piiresse. Valitsuskoalitsioon on küll lubanud kohalike maksude seaduse üle vaadata ning laiendada kohalikke makse, kuid senini ei ole konkreetset tegevust selles vallas toimunud, mistõttu on linna ainus võimalus vaadata iga aasta üle linnas kehtestatud kohalike maksude määrad ning hinnata nende muutmise vajalikkust ja võimalikkust.

Tallinnas rakendatakse kohalike maksude seaduse alusel järgmisi kohalikke makse: reklaamimaks; teede ja tänavate sulgemise maks ning parkimistasu.

Reklaamimaks kasvab järgmistel aastatel seoses välireklaami mahu kasvuga. Teede ja tänavate sulgemise maks jääb järgnevatel aastatel samale tasemele. Eelarvestrateegia perioodil väheneb parkimistasu põhiliselt seoses parkimiskohtade arvu vähendamisega linnale kuuluval avalikul tasulisel parkimisalal, kuna kavandatakse liikluskorralduse muudatused näevad ette jalakäijate ala laienemise, mille tõttu väheneb tänaväärsete parkimiskohtade arv. Põhiliselt on see seotud Tallinna peatänavade konkursi võitnud lahenduste elluviimisega.

Reklaamimaks moodustab 0,6%, teede ja tänavate sulgemise maks 0,2% ning parkimistasu 0,9–1,1% linnaeelarve tuludest.

Kaupade ja teenuste müük

Linna majandustegevusest ehk kaupade ja teenuste müügist teenitav tulu jääb strateegiaperioodil püsima tasemele 77–83 miljonit eurot aastas, mis moodustab linnaeelarve tuludest *ca* 12%.

Suuremad tululiigid on tulu haridusalasest tegevusest (nt lasteaia kohatasu, tasu haridustegevuse eest teistelt omavalitsustelt jms), tulu tervishoiualasest tegevusest (kiirabiteenuse osutamisest), tulu äri- ja eluruumide rendist ning tulu sotsiaalalalasest tegevusest.

Strateegiaperioodil kavandatakse tegevused kaupade ja teenuste müügist teenitava tulu suurendamiseks on järgmised: tarbijatele nõudluspõhine tasuliste teenuste pakkumine ja hinnastamine; linna antavate soodustuste põhjendatuse ja vajalikkuse hindamine ning soodustuste saajate sihtrühmade ühene määratlemine.

Saadavad toetused

Toetused riigilt ja muudelt institutsioonidelt

Eelarvestrateegias on prognoositud riigilt ja muudelt institutsioonidelt saadavate toetuste mahu kasvu. Toetuste osatähtsus linnaelarve tuludest on 17–19%. Toetuste maht kasvab enam aastatel 2020–2022 tulenevalt kavast kolme aasta jooksul eraldada Tallinna linnahalli konverentsikeskuse ehitamiseks kokku 40 miljonit eurot.

Riigieelarvelistest toetustest enamuse moodustavad eraldised tegevuskuludeks:

- toetusfondist hariduskuludeks, toimetulekutoetusteks, matusetootuseks, sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamiseks, asendus- ja järelhooldusteenuse toetuseks, raske ja sügava puudega lastele abi osutamise toetuseks, kohalike teede korrashoiuks, perekonnaseisu- ja rahvastikuregistritoimingute teostamiseks, jäätmehoolduse arendamiseks jne;
- riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingu alusel Tallinna Linnateatrile tegevuskuludeks, Kopli Ametikoolile riikliku koolitustellimuse täitmiseks, üldhariduskoolide riikliku õppekava elluviimise toetamiseks jne;
- muud lepingud, mille alusel eraldatakse linnale sihtotstarbeliselt vahendeid konkreetseteks projektideks.

Toetusfondist saab linn 2018. aastal vahendeid kokku ca 107 miljonit eurot, sellest hariduskuludeks 91,4 miljonit eurot, kohalike teede korrashoiuks 3,4 miljonit eurot, toimetulekutoetuste maksmiseks 3,4 miljonit eurot, asendus- ja järelhooldusteenuse toetuseks 2,6 miljonit eurot jne. Toetusfondi vahendid kasvavad eelarvestrateegia perioodil põhiliselt haridustöötajate tööjõukulude kavandatud kasvu arvelt.

Muudelt institutsioonidelt saadavate toetuste hulka arvatakse erasektorilt jt saadavad toetused projektide elluviimiseks. Enamik nimetatud vahenditest saadakse tee-ehitusprojektide (juurdepääsuteed, ühendusteel jm) kaasfinantseerijatel. Suurim toetus saadakse Aktsiaseltsilt Tallinna Sadam Reidi tee ehitamiseks, kuna nimetatud tee tagab Vanasadamast kõige otsema väljapääsu riigimaanteedele.

Välisrahastus

Eelarvestrateegia perioodil on välisrahastus kõige mahukam 2018. aastal, edaspidi maht järjest väheneb.

Alustatakse ja jätkuvad transpordi infrastruktuuri arendamise projektid: Haabersti ristmiku ja Gonsiori tänava rekonstrueerimine, Reidi tee ehitus, Vanasadama ja kesklinna vahelise liikluskeskkonna arendamine jt. Samuti jätkatakse kergliiklusteede ja lasteaedade rajamist meetme „Linnapiirkondade jätkusuutlik areng“ raames. Tegevuste kaudu tagatakse elanikele paremad lasteaia- ja lapsehoiuvõimalused ning suurendatakse säästlike liikumisviiside kasutajate osakaalu. Välisraha toel rekonstrueeritakse lasteaiaks Järveotsa tee 33 hoone, mis valmib 2019. aastal.

Tallinna Loomaaed viib ELi rahastusega ellu kaks investeringuprojekti: „Loomaaia liigikaitse labori naaritsaaedikute kompleksi ehitus ja DNA labori sisustus“ ning „Pilvemets“ (vihmametsakillu loomine), millest saab koostöös polaariumi ja kavandatava tiigrioruga uus pereatraksioon, mis toob loomaaeda külastajaid juurde (eriti mõeldes madalhooajale). Pilvemets avatakse külastajatele 2020. aasta lõpus.

Erihoolekandeesutuste reorganiseerimise käigus viiakse ellu projekt „Toetatud elamise teenuskohtade loomine esmasesse psühhooosi haigestunutele“, mille tulemusena valmib 2019. aasta lõpuks Tallinna Vaimse Tervise Keskusele Pelguranna tn 31 kinnistul tugikodu 30-le psüühilise erivajadusega inimesele.

Aadressil Paagi tn 10 rekonstrueeritakse sotsiaalelamu, selle tulemusel paraneb 265 korteri sisekliima ja energiatõhusus. Tänu taastuvenergiatehnoloogiate kasutamisele saavutatakse elamus energiklass A.

Välisrahastuse toel katsetatakse ja võetakse kasutusele nutikaid ja innovatiivseid tehnoloogiaid, näiteks osaletakse projektis „Tehnoloogilise lahenduse prototüübi loomine maa-aluste rajatiste 3D andmeseireks“. Lahendused on kavas välja töötada aastatel 2018–2019. Koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga katsetatakse 2019. (ja eeldatavalt ka 2020.) aastal projekti SOHJOA raames isejuhtivaid busse reaalses linnakeskkonnas.

Avalike teenuste arendamiseks on Euroopa Liidu rahastuse toel tehtud eelanalüüs 12 infosüsteemi loomiseks. Nendest võib esile tõsta nelja projekti, mille edasiarendamisega jätkatakse: 1) „Tallinna linna hooldus-, heakorra ja haljastustööde infosüsteem“; 2) „Tallinna linna puuetega inimeste transpordi infosüsteem PIT2“; 3) „Ligipääsetavuse infosüsteemi loomine“; 4) „Tallinna geomöödistuste infosüsteem“.

Lisaks eelnimetatud projektidele rakendab linn arvukaid nn pehmeid projekte, mis annavad võimaluse tuua valdkondadesse uusi teadmisi, vahetada kogemusi, planeerida arengut, eksperimenteerida, töötada välja uusi töövahendeid jms.

Linn taotleb vastavalt avanevatele võimalustele välisrahastust ka järgmiste tegevusvaldkondade arenduseks: **tark liikuvus** (nt piiriülene m-parkimine, liikuvusuuringud, säästlikumate liikumisviiside eelistamisele suunatud tegevused, iseseisvalt sõitva ühistranspordi piloteerimine, tegevused Tallinna paremaks ühistranspordi ja liikuvuse modelleerimiseks jm), **energiatõhusus** (nt liginullenergiahooned, elanike teadlikkuse tõstmine, energia rakendamise tegevused, taastuvenergia kasutamise võimalused jm), **IT-lahenduste arendamine** (nt avalike teenuste arendamiseks tehtud eelanalüüside jätkuprojektid infosüsteemide loomiseks, et muuta teenused kõikidele kasutajagruppidele paremini ligipääsetavaks), **haridus- ja noorsootöö** (nt koolist väljalangevuse ennetamine, parimate meetodite omandamine rahvusvahelisel tasemel ning rakendamine Tallinna haridusasutustes ja noorsootöökeskustes), **sotsiaalhoolekanne ja tervishoid** (nt tugiisiku ja transporditeenus puuetega inimestele, ligipääsetavus), **personali arendamine** (eriti haridus-, sotsiaal- ja noorsootöövaldkonnas), **keskkonnakaitse** jne.

Kuigi EL-ilt saadavad toetused strateegiaperioodil vähenevad, on oluline pöörata tähelepanu suuremate projektide elluviimise võimekusele, arenguvaldkondade ja vajaduste prioritseerimisele ning koostöö ja koosloome tõhustamisele asjaosaliste vahel. Uue ELi eelarveperioodi teadaolevad märksõnad on *looduspõhisus, digitaalsus ja innovaatilisus* ning *koosloome linna elanikega*.

Tegevuskulud

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse alusel on Tallinna linnal kui kohalikul omavalitsusüksusel ülesanne korraldada linnas:

- sotsiaalteenuste osutamist,
- sotsiaaltoetuste ja muu sotsiaalabi andmist,
- eakate hoolekannet,
- kultuuri-, spordi- ja noorsootööd,
- elamu- ja kommunaalmajandust,
- veevarustust ja kanalisatsiooni,
- heakorda,
- jäätmehooldust,
- ruumilist planeerimist,
- valla- või linnasisest ühistransporti ning
- valla või linna teede ehitamist ja korrashoidu.

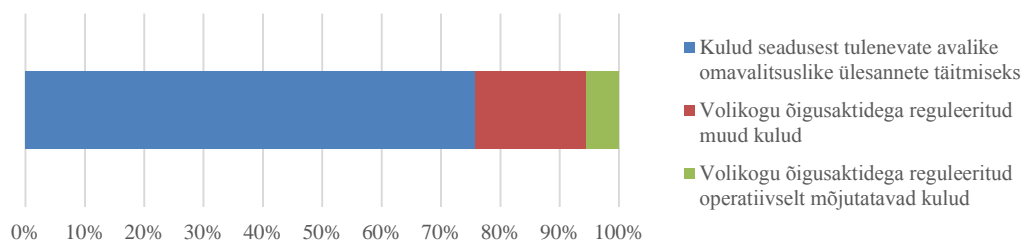
Lisaks on linnal kohustus korraldada enda omanduses olevate koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist. Samuti korraldab linn talle teiste seadustega pandud kohaliku elu küsimusi ja neid kohaliku elu küsimusi, mis ei ole seadusega antud kellegi teise otsustada ja korraldada.

Tallinna linna tegevuskuludest moodustavad:

- 76% kulud seadusest tulenevate avalike omavalitsuslike ülesannete täitmiseks;
- 24% linnavolikogu õigusaktidega reguleeritud kulud, mis on seotud ülesannetega, mida linn täidab, tuginedes enesekorraldusõigusele.

Kuna teise rühma kuludest on *ca 77%* seotud õigusaktidest tulenevate ja lepinguliste kohustuste täitmise, asutuste ülalpidamise ja linnale kuuluvate ruumide majandamisega, **moodustavad kulud, mille suurust ja jaotust on võimalik eelarveaastal operatiivselt mõjutada, kõikidest tegevuskuludest kõigest ca 5%.**

Joonis 7. Kulude jaotus õigusliku aluse järgi

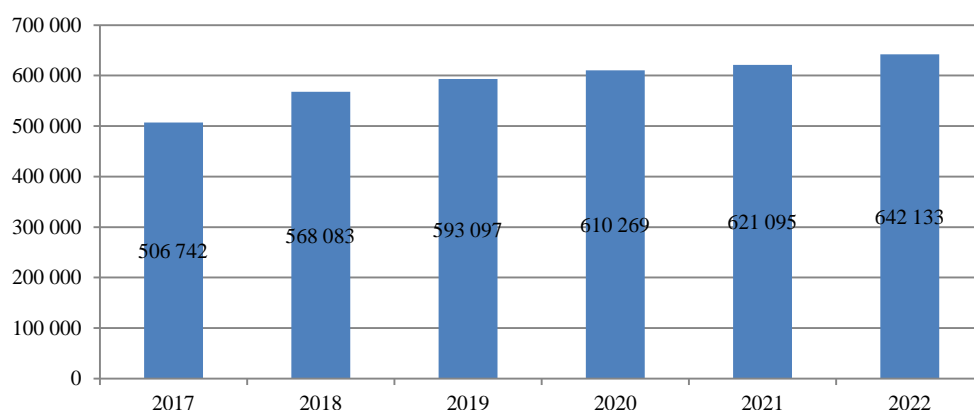

Strateegiaperioodi kulude planeerimisel on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- põhitegevuse kulude kasvutempo peab olema väiksem põhitegevuse tulude kasvutempost;
- tagatud peab olema avalike teenuste osutamine õigusaktides sätestatud ulatuses ja tasemel.

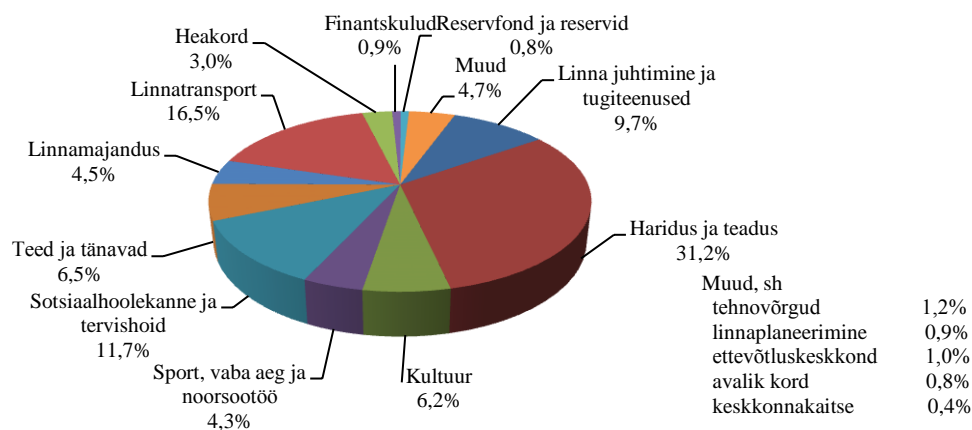
Strateegiaperioodil on põhitegevuse kulude kasvuks kavandatud keskmiselt 3% aastas, mis on kõigil aastatel madalam kui põhitegevuse tulude kasv.

Joonis 8. Tegevuskulud 2017–2022 (tuh €)

Tallinna linnaeelarve tegevuskuludest moodustavad suurema osa haridusvaldkonna kulud 31%, linnatranspordi kulud 17% ning sotsiaalhoolekande ja tervishoiuvaldkonna kulud 12%.

Joonis 9. Tallinna linna tegevuskulude valdkondlik jaotus

Tabel 7. Tallinna linna tegevuskulud aastatel 2017–2022 (tuh €)

Valdkond	2017 täitmine	2018 eelarve	2019 prognoos	2020 prognoos	2021 prognoos	2022 prognoos
Linna juhtimine	2 253	2 578	2 615	2 691	2 741	2 850
Linna tugiteenused	35 359	42 052	42 418	43 357	44 111	45 609
Haridus	132 252	143 816	148 765	152 676	155 370	160 855
Kultuur	26 247	28 385	29 417	31 460	31 717	32 742
Sport ja vaba aeg	15 948	18 032	18 183	18 577	18 821	19 365
Noorsootöö	1 601	1 814	1 848	1 900	1 935	2 008
Sotsiaalhoolekanne	35 876	42 720	43 615	45 104	46 179	48 266
Tervishoid	10 764	11 269	12 232	12 968	13 550	14 199
Linnamajandus	18 856	20 707	21 646	22 335	22 935	23 817

Valdkond	2017 täitmine	2018 eelarve	2019 prognoos	2020 prognoos	2021 prognoos	2022 prognoos
Ettevõtluskeskkond	3 959	4 595	4 709	4 874	4 957	4 976
Linnatransport	71 526	76 148	85 086	87 297	88 683	91 979
Teed ja tänavad	30 846	29 911	30 925	32 699	33 733	35 514
Heakord ³	11 464	13 973	15 234	15 524	14 844	15 227
Tehnovõrgud	5 370	5 390	5 390	5 627	5 731	5 957
Muud kommunaalkulud	1 676	1 811	1 878	1 927	1 962	2 039
Keskkonnakaitse	1 640	1 702	1 644	1 691	1 612	1 660
Linnaplaneerimine	3 677	4 287	4 390	4 482	4 544	4 723
Avalik kord	3 429	3 721	3 775	3 884	3 956	4 112
Valdkonnad kokku	412 743	452 912	473 772	489 073	497 380	515 898
Finantskulud	1 193	4 000	4 020	4 040	4 060	4 080
Reservfondid	1 064	3 760	3 760	3 760	3 760	3 760
Palga korrigeerimise reserv	0	19	4 000	4 000	4 500	5 000
Tegevuskulud, v.a riigieelarve ja muude eraldiste arvelt	415 000	460 690	485 552	500 873	509 700	528 738
Riigi ja muude institutsioonide toetuste arvelt tehtavad kulud	91 741	107 393	107 545	109 395	111 395	113 395
Kokku kulud	506 742	568 083	593 097	610 269	621 095	642 133

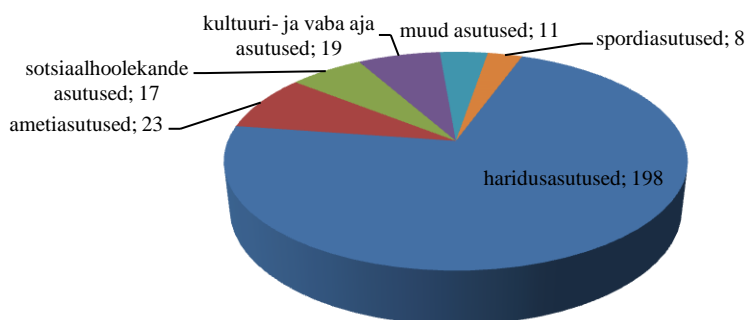
Eelarvestrateegias esitatud tegevuskulude valdkondlik prognoos aastateks 2019–2022 on aluseks ametiasutuste 2019. aasta haldusala eelarve projekti kulude piirsummade määramisele.

Tallinna linn on oma 276 asutusega⁴ Eesti üks suuremaid organisatsioone. Strateegiaperioodiks nähakse ette vahendid olemasolevate struktuuriüksuste tegevuskuludeks. Uusi linnaasutusi strateegiaperioodil kavas moodustada ei ole.

Strateegiaperioodil tuleb analüüsida linna asutuste tegevust ja osutatavaid teenuseid, et välja selgitada nende ümberkujundamise vajalikkus, lähtudes sihtgruppide vajadustest ja turunõudlusest. Kavas on tugitegevused asutustest tsentraliseerida selleks loodavatesse kompetentsikeskustesse, mis tagab kvaliteetsemate teenuste osutamise ja vähendab korrupsiooniriski.

Kuluefektivsuse tagamiseks tuleb strateegiaperioodil keskenduda linna asutuste töö ja tegevusprotsesside tõhustamisele ning dubleerivate tegevuste ühendamisele eesmärgiga kasutada olemasolevaid ressursse säästlikumalt, otstarbekamalt ning tõhusamalt.

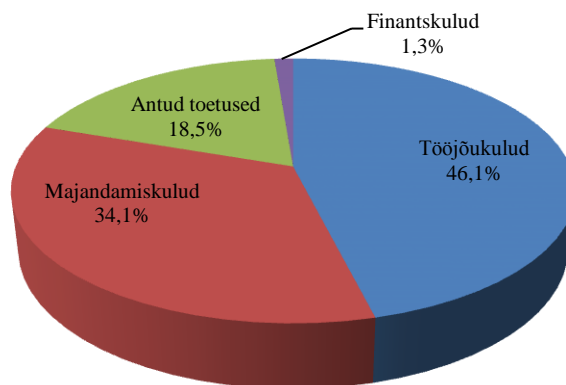
Joonis 10. Linna asutuste struktuur 2018. aastal

Majandusliku sisu järgi on linna tegevuskuludest suurima osakaaluga tööjõukulud (46%) ja majandamiskulud (34%). Ülevaade tegevuskulude majanduslikust sisust on esitatud joonisel 11.

³ Heakorralduskonna kulud vähenevad 2021. aastal, kuna Tallinna Jäätmekeskuse Põhja-Tallinnas korraldatava jäätmeveo lepingud lõpevad 2020. aastal. 07.01.2015 jõustunud jäätmeseaduse muudatusega muudeti kehtetuks säte (§ 66 lg 1¹), mis lubas Tallinna Jäätmekeskusel jäätmevedu korraldada, mistõttu selleks ajaks läbi viidud hangete alusel sõlmitud lepingud kehtivad lepinguperioodi lõpuni, kuid lepinguid pikendada või uusi lepinguid sõlmida ei ole võimalik.

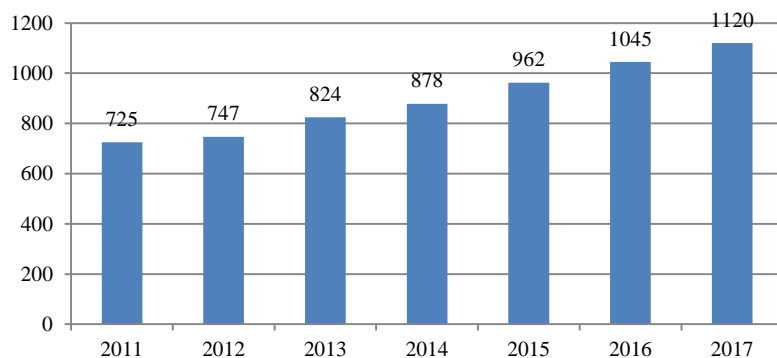
⁴ Andmed seisuga 01.05.2018.

Joonis 11. Tegevuskulude majanduslik sisu

Tööjõukulud

Linna töötajatest 66% töötab haridusvaldkonnas (kooli-, lasteaia- ja huvikooliõpetajad, eripedagoogid jt), 11% spordi-, noorsootöö- ja kultuurivaldkonnas ning 11% tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandevaldkonnas.

Linna palgapoliitika eesmärk on maksta töö väärtusel ning töötaja/teenistuja panusel põhinevat ja tööturul konkurentsivõimelist palka, et tagada kvalifitseeritud ning motiveeritud personali värbamine ja hoidmine.

Joonis 12. Linna asutuste töötajate keskmine töötasu ühes kuus aastatel 2011–2017 (eurodes)

Rahandusministeeriumi 2018. aasta kevadprognoosis eeldatakse aastatel 2019–2022 Eestis brutopalka 5,5–5,7% nominaalkasvu, mis mõjutab palgataset ka linna asutustes.

Riigi eelarvestrateegias on aastateks 2019–2022 arvestatud konkreetsete sihtgruppide palgavahendite kasvuga. 2019. aastaks prognoositud keskmine palgatõusu 5,5% taustal nähakse ette päästetöötajate 20%, politseiametnike 10,7%, IT-spetsialistide 20%, veterinaartöötajate 29%, muuseumitöötajate 7,9% ja sotsiaalhoolekandetöötajate 12% palgakasv. Lähtudes nii üldturu kui ka avaliku sektori palgauuringutest, on strateegiaperioodil igaks eelarveaastaks kavandatud tööjõukulude reserv konkurentsivõimelise töötasu tagamiseks vajalike palgakorrektsioonide võimaldamiseks. Kõigi linna töötajate 1% palgatõusuks kuluks linnal ca 1,5 miljonit eurot aastas.

2016. aastal läksid linna ametiasutused ja nende hallatavad asutused üle ühtsele personali- infosüsteemile ning personali- ja palgaarvestuse toimemudelile. Järgmise sammuna tuleb ressursside optimaalsema kasutamise ning konkurentsivõimelise töötasustamise tagamiseks:

- koostada ühtne personalistrateegia;
- kujundada asutuste erisustest lähtuv motivatsioonisüsteem;
- jätkata tööprotsesside tõhustamist linnas tervikuna, korraldada töökohtade sisu hindamine, korrastada linnaorganisatsiooni, lähtudes eesmärgist vältida ülesannete dubleerimist ning alakoormusega teenistuskohi linna asutustes.

Majandamiskulud

Majandamiskulud koosnevad:

- kinnistute, hoonete, ruumide, rajatiste, sõidukite ja inventari majandamiskuludest;
- administreerimiskuludest;

- koolitus-, õppevahendi-, meditsiini- ja materjalikuludest;
- toitlustus- ja muude teenuste kuludest.

Majandamiskuludest on suurima osakaaluga linna kinnistute, hoonete, ruumide ja rajatiste haldamis- ja majandamiskulud (ca 50%).

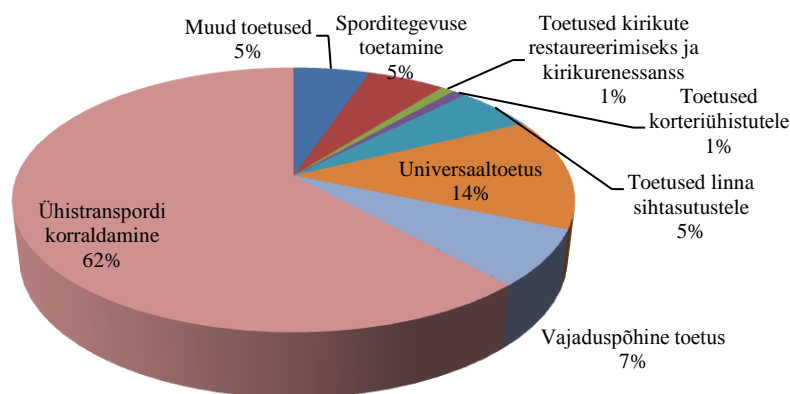
Strateegiaperioodi kulude kavandamisel on arvestatud olemasolevate asutuste majandamiskuludega ning kuni 2% tarbijahindade kasvuga aastas.

Kuna paljud linna lepingulised kohustused (nt tänavavalgustus, Loopealse ja Raadiku elurajoonide üürimaksed) on seotud tarbijahinnaindeksi muutusega, toob selle kasv kaasa ka linna sõlmitud pikaajalistest lepingutest tulenevate kulude iga-aastase suurenemise.

Antavad toetused

Linna eelarves ette nähtud toetustest on suurima osakaaluga ühistranspordi korraldamise toetused (62%) ja sotsiaaltoetused (21%).

Joonis 13. Tallinna linna toetuste struktuur

Ühistranspordi korraldamiseks antavad toetused nähakse ette autobussi-, trolli- ja trammiliikluse korraldamiseks. 2017. aasta lõpu seisuga töötas tööpäeviti tiptundidel liinidel 412 bussi, 44 trammi ja 32 trolli, kokku 488 ühissõidukit. Ühistranspordiliinidel alustas 2017. aastal tööd 61 uut ja 17 kasutatud bussi ning 7 renoveeritud trammi ja 3 retrotrammideks ümberehitatud trammi.

Tallinna linna sotsiaaltoetusi iseloomustab suur universaaltoetuste (nt pensionilisa, kooliminekuetoetus, sünnitoetus) osakaal, mistõttu on kulude kavandamisel aluseks muutused linnaelanikkonna arvus ja struktuuris. Lastele ja peredele määratavate toetuste planeerimisel on lähtutud eeldusest, et strateegiaperioodil jäävad sihtgrupile toetusteks kokku planeeritud vahendid 2018. aasta tasemele.

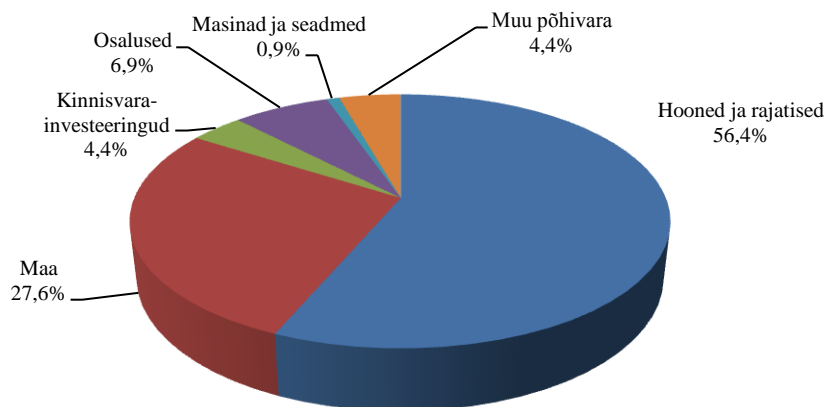
Linna eraldatavate toetuste kasvu ohjeldamiseks ja vajaliku mõju saavutamiseks tuleb:

- asendada enamik universaaltoetustest vajaduspõhiste toetustega;
- analüüsida antavate toetuste ja soodustuste mõjusust ning sihtgruppide tegelikke vajadusi ning sellest lähtuvalt kujundada ka sihtgruppidele vajalikud terviklikud sotsiaalsed abimeetmed.

Investeeringitegevus

Nii Tallinnal kui ka teistel kohaliku omavalitsuse üksustel on seadusjärgsete ülesannete täitmiseks vaja suurt hulka materiaalselt põhivara (s.o hooned ja rajatised), nagu lasteaedad, koolid, teed ja tänavad, sotsiaal- ja kultuuriasutused, munitsipaal- ja sotsiaalelamud. Sellest tuleneb ka järjepidev investeeringuvajadus linna asutuste tegevusteks vajaliku olemasoleva taristu väärtuse säilitamiseks ja parendamiseks ning ka uue taristu ehitamiseks. Arvestades, et linnale kuuluvat põhivara on suuremalt jaolt vaja linna ülesannete täitmiseks, ei ole võimalik põhivara olemist olulisel määral vähendada, mistõttu säilib ka vajadus teha kulutusi põhivara väärtuse säilitamiseks.

Joonis 14. Tallinna linna põhivara struktuur seisuga 01.01.2018

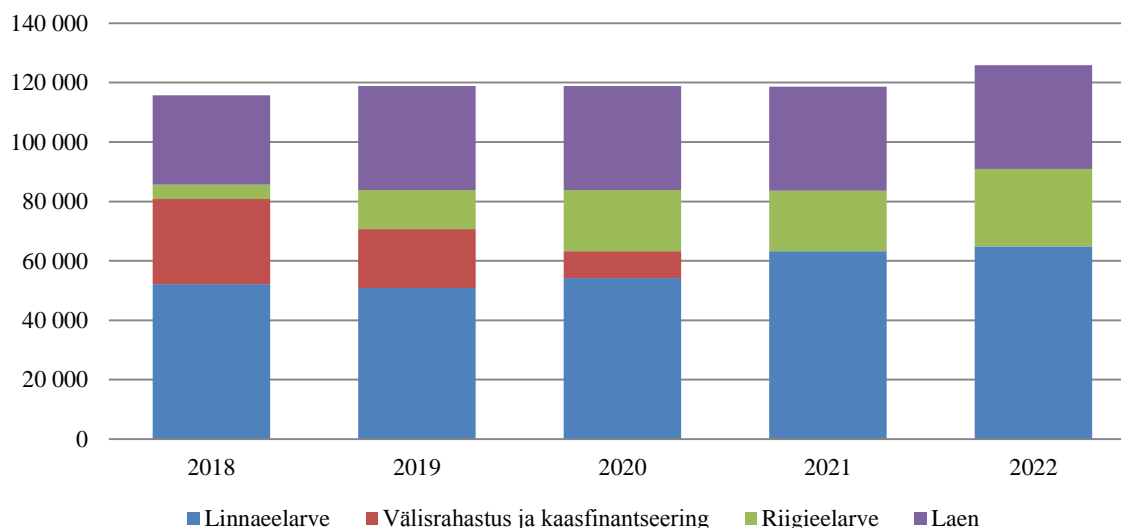
2018. aasta alguses oli linnal põhivara bilansilise maksumusega 1142 miljonit eurot. Linna bilansis on 2018. aasta alguse seisuga 979 hoonet, sh 265 kooli-, lasteaia- jm haridusvaldkonna hoonet, 94 spordi- ja noorsootöövaldkonna hoonet, 40 sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna hoonet, 35 elamut 2589 eluruumiga jne. Üksikkortereid eraldi majades on 402. Erasektoriga tehtava koostöö raames (PPP-projektid) on linn kasutusele võtnud 19 elamut 1895 korteriga. Lisaks on linnal 6 sotsiaalmajutusüksust 510 majutuskohaga. Linna teede ja tänavate pikkus on kokku 1033 km, sellest linna omanduses 967 km. Kõnniteede pikkus on 973 km, sellest linna omanduses 961 km. Kergliiklusteid on 273 km (sh sõiduteele joonituid 43 km). Kaldakindlustusrajatisi on kokku 5,5 km, lisaks 15 silda, 15 tunnelit ja 24 viadukti. Tänavavalgustuseks vajalike õhu- ja kaabelliinide pikkus on 1764 km ning tänavavalgusteid on 56 945 tk.

Arvestades linna suurt põhivarade olemist, on ka linna aastane amortisatsioonikulu arvestatava suurusega (2017. aastal kokku 34,5 miljonit eurot). Selleks, et jätkuvalt tagada linnale vajalikud investeeringud, on eelarvestrateegiaga hõlmataval perioodil kavas kaasata investeeringute rahastamiseks lisaks välisrahastusele võõrvahendeid mahus 35 miljonit eurot aastas.

Eelarvestrateegia perioodil on linnal kavas kaasata investeerimisel maksimaalses mahus Euroopa Liidust (EL) saadavat välisrahastust, tagades vastavate investeeringute linnapoolse omafinantseerimise. ELi eelarveperioodil 2014–2020 on linna peamine eesmärk olemasoleva linna asutuste taristu uuendamine ja arendamine, linna jätkusuutlikuks arenguks esmavajalike teede ja tänavate infrastruktuuri ehitus ning rekonstrueerimine, lasteaedade ehitus ja rekonstrueerimine ning kergliiklusteede rajamine. Otsitakse võimalusi Tallinna innovaatiliste lahenduste teekaardi objektide elluviimiseks välisrahastuse toel.

Alljärgnevalt on esitatud linna investeerimisprojektide ja antava sihtfinantseeringu maht finantseerimisallikate kaupa.

Joonis 15. Investeerimisprojektide ja antava sihtfinantseerimise maht aastatel 2018–2022 (tuhat €)

Tabel 8. Linna investeerimistegevus allikate kaupa aastatel 2018–2022 (tuhat €)

Investeerimistegevuse allikas	2018	2019	2020	2021	2022
Linnaeelarve	52 108	50 835	54 244	63 257	64 834
Laen	30 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Riigieelarve	4 872	13 188	20 517	20 356	26 063
Kaasfinantseerimine	1 782	819	x	x	x
Välisrahastus ⁵	26 928	18 991	9 058	x	x
Kokku	115 690	118 834	118 819	118 613	125 897

Strateegiaperioodil panustab linn jätkuvalt linna olemasoleva infrastruktuuri arendamisse ja korrastamisse ning ka uusehitiste rajamisse, et parendada avalike teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti. Analüüsida tuleb olemasolevate linna asutuste ja nende filiaalide võrgustikku ning saavutada linnavara optimaalsem kasutus. Enam tähelepanu tuleb pöörata olemasolevate hoonete efektiivsemale ruumikasutusele, linnavara tõhusamale haldamisele ja majandamisele ning ehitiste ja rajatiste projekteerimise, ehitushangete ja omanikujärelevalve koordineeritusele. Selleks koondatakse asjaomane tegevus etapiviisi linnavaraametisse. Enne uute ehitiste rajamist avalike teenuste osutamiseks tuleb teha turu-uuring koos nõudluse analüüsiga. Arvestada tuleb erasektori plaanidega samas valdkonnas teenuste arendamisel ning vajaduse korral tagada elanikkonnale teenuste osutamine koostöös erasektoriga (hoonestusõiguse seadmine jms). Strateegiaga hõlmatud perioodil jätkub investeerimistegevus kõikides linna tegevusvaldkondades.

Järgnevatel aastatel on kavandatud suuremad investeerimisobjektid valdkondade kaupa alljärgnevat.

Haridusvaldkonnas jätkub koolivõrgu korrastamine ja selle raames koolihoonete tervikrenoveerimine. Kavas on Tallinna Tondi Põhikooli, Lasnamäe Põhikooli, Tallinna Saksa Gümnaasiumi, Tallinna Arte Gümnaasiumi ja Tallinna Mustjõe Gümnaasiumi tervikrenoveerimine ning renoveeritakse Tallinna Täiskasvanute Gümnaasiumi fassaad. Kavas on rajada Tallinna Nõmme Gümnaasiumi spordihoone ja Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasiumi staadion ning rekonstrueerida Tallinna 53. Keskkooli staadion. Koolide juurde rajatakse jalgrattaparklaid. Järveotsa tee 33 paiknev hoone renoveeritakse lasteaiaks, lisaks laiendatakse Tallinna Padriku Lasteaeda. Alates 2019. aastast nähakse igal aastal ette 10 miljonit eurot lasteaedade korrastamiseks. Renoveeritakse Tallinna Huvikeskus „Kullo“ ja Mustamäe Laste Loomingu Maja. Rajatakse Põhja-Tallinna põlvkondade maja aadressile Kari tn 13, kuhu nähakse ette ka uued ruumid Tallinna Kopli Noortemajale.

Kultuurivaldkonnas jätkub Tallinna Loomaaia ja Tallinna Linnateatri arendamine. Tallinna Loomaaeda rajatakse uus ekspositsiooniala Pilvemets ning tiigriorg. Ehitatakse välja Tallinna Linnateatri kvartal koos Põrgulava laiendusega. Renoveeritakse Salme Kultuurikeskus ning Mustamäe Kultuurikeskus Kaja, mis kujundatakse põlvkondade majaks, kuhu saab uued ruumid ka linnaosa valitsus. Jätkub Mustpeade maja renoveerimine ja Tallinna lauluväljaku rajatiste rekonstrueerimine. Püstitatakse nii G. Otsa kui ka J. Krossi mälestusmärk. Tallinna Botaanikaaias on kavas suuremahulised rekonstrueerimis- ja arendustööd: Palmimaja amortiseerunud klaaskupli ja siseruumi renoveerimine, rendilepingu alusel kasutuses olnud ja praeguseks avariilises seisukorras majandushoone asemele uue hoone ehitamine, remonti vajava administratiivhoone ümberehitamine külastuskeskuseks, samuti väliekspositsioonide (alpinaarium, rosaarium, salikaarium) ja tiikide rekonstrueerimine. Korrastatakse Toompea tugimüüri, linnamüüri ja Pirita kloostri varemeid ning renoveeritakse Dominiiklaste kloostri kompleks.

Spordi- ja vaba aja valdkonnas jätkub spordirajatiste rajamine linnaosadesse. Renoveerimistööd tehakse mitmes olemasolevas spordihoones ja -rajatistes. Tallinna linn annab koos riigiga panuse Mittetulundusühingule Eesti Spordiselts Kalev kuuluva Kalevi staadioni rekonstrueerimisse ja Kadrioru staadioni renoveerimisse ja juurdeehituse rajamisse.

Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas alustatakse Tallinna haigla uue hoone projekteerimist. Seoses elanikkonna vananemisega ehitatakse Iru Hooldekodu kompleksi õenduskodu. Kaasates erakapitali, on kavas rajada seenioride teenuskodu, et toetada ka majanduslikult hästi toimetulevaid eakaid, kes soovivad jätkata aktiivset eluviisi, senisest enam suhelda ja

⁵ 2021. aastal algava uue rahastusperioodi valdkonnad selguvad alates 2019. aastast.

ühiskonnaelus osaleda. Sobiv asukoht teenuskodu rajamiseks on Nafta 1a kinnistu. Jätkatakse linna sotsiaalmajutusüksuste rajamist, sh valmib uus sotsiaalmajutusüksus Punane tn 48a ning alustatakse Oksa tn 8 / Tondi tn 51b/c üksuse projekteerimist. Kavas on renoveerida Päevakeskuse Käo Maleva ja Pae keskus ning Tallinna Lastekodu imikute ja puuetega laste maja. Renoveeritakse Mustamäe ja Haabersti sotsiaalkeskused ning Lasnamäe sotsiaalkeskus ja lastekeskus saavad juurdeehitised. Jätkub linna muude sotsiaalhoolekandeesutuste hoonete ja ruumide remont. Lisaks eeltoodud investeringutele rajab Lääne-Tallinna Keskaigla Kopli tervisekeskuse ning Ida-Tallinna Keskaigla Magdaleena tervisekeskuse. 2019. aastal valmib Pelguranna tn 31 tugikodu psüühiliste erivajadustega inimestele ning samal kinnistul renoveeritakse olemasolev Tallinna Vaimse Tervise Keskuse hoone. Lisaks lõpetatakse Põhja-Tallinna Sotsiaalkeskuse renoveerimine Sõle tn 61a.

Linnamajanduse valdkonnas jätkub ühiselamu tüüpi hoonete renoveerimine, pärast Paagi tn 10 hoone renoveerimise lõpuleviimist renoveeritakse Sõpruse pst 5 hoone koos Kristiine Tegevuskeskusega. Kavas on alustada uute munitsipaalendamise projekteerimist ja ehitamist linnale kuuluvatel kinnistutel Maleva tn 18 ja Vasara tänava piirkonnas. Igal aastal eraldatakse vahendeid linnale kuuluvate hoonete väiksemateks remonttöödeks ja linna asutuste ligipääsetavuse parendamiseks. Tallinna linn rekonstrueerib koostöös riigiga Tallinna Linnahalli kontserdihalliks ja rahvusvaheliseks konverentsikeskuseks.

Linnatranspordi valdkonnas jätkub eelarvestrateegia perioodil ühistranspordi arendamine ning liinivõrgu korrastamine. Tallinna Linnatranspordi Aktsiaselts jätkab ühissõidukipargi uuendamist. Aastatel 2021–2022 planeeritakse 6 uue moodsa trammi soetamist. Linn toetab Tallinna Linnatranspordi Aktsiaseltsi Kadaka tee 62a värvimishalli ehitamist ning Vana-Lõuna tn 41 trammidepoo mehaanikatöökoja rekonstrueerimist. Jätkatakse ka suurematesse ühissõidukipeatustesse reaalajainfotabloode paigaldamist.

Heakorralduskonnas jätkub roheline pealinna programmi raames linna rohevõrgustiku arendamine, linna parkide, randade ja haljasalade korrastamine, mänguväljakute rajamine ja uuendamine, uue tänavainventari ja välitualettide paigaldamine. Rekonstrueerimistööd on kavandatud Teatri väljakul, Männipargis, Kase, Süsta, Lepistiku, Tondiraba, Pae jt pargis, Skoone bastioni alal, Lindakivi ja Merimetsa puhkealal jm haljasaladel. Renoveeritakse Öismäe tiik ja purskkaev. Rajatakse või rekonstrueeritakse peremänguväljakud Vabaduse pargis, Männipargis, Tondimõisa pargis, Stroomi rannas, Seli metsas ja Järveotsa tee 15a. Koerte jalutus- ja treeningväljakud on kavandatud Lasnamäele Punane tn 17 haljasalale, Piritale ja Pelguranda. Korrastatakse kalmistuid, rajades teenindushooneid, kolumbaariume, teid, piirdeid, veetrasse jm vajalikku. Jätkatakse jäätmejaamade ehitamist, nende varustamist multiliftkonteineritega ja muu vajaliku inventariga. Jätkub linnapõllumajanduse edendamine, sh kogukondlike linnaaedade rajamine.

Teede ja tänavate valdkonnas on tähtsamate objektidena kavas Reidi tee ehitus, Gonsiori tänava rekonstrueerimise lõpuleviimine, Tallinna Vanasadama ja kesklinna vahelise liikuvuskeskkonna arendamine koos linna peatänava rajamisega ning Mustakivi tee läbimurde rajamine Kose tee suunas. Strateegiaperioodil algab Tallinna rattastrateegia rakendamine ning valmivad Viljandi mnt kergliiklustee, Filtri teed Kadrioruga ja Ülemiste ühisterminaliga ühendav kergliiklustee, sadamaala kergliiklustee lõigus Kalaranna tn – Reidi tee ja Vana-Kalamaja tänava rekonstrueerimise käigus valmiv kergliiklustee. Kavas on ellu viia põhitänavate välisvalgustuse rekonstrueerimise I etapp ning jätkata tänavavalgustuse ehitamisel ja renoveerimisel lasteaedade territooriumide valgustamisega ning ülekäiguradade erivalgustuse rajamisega. Jätkub uute foorisüsteemide rajamine tiheda liiklusega ristmikele ja ülekäigukohtadesse. Liiklusohutuse tagamise eesmärgil soetatakse uusi liikluskorraldusvahendeid, sh elektroonilisi liikluskorraldusvahendeid, sh elektroonilisi liikluskorraldusvahendeid, sh elektroonilisi liikluskorraldusvahendeid.

Linna tugiteenuste valdkonnas renoveeritakse linna olemasolevaid haldushooneid, kavas on edasi minna ka linna uue haldushoone (raehoone) projektiga linnahalli piirkonnas ning jätkub Tallinna kinnisvararegistri arendamine.

Eelarvestrateegias on kavandatud arvestuslikud ehitusmahud vastavas valdkonnas ning strateegiaperioodiks kavandatavad objektid. Tegelik objektide valmimine sõltub objektide projekteerimisest, hangete läbiviimisest ja nende tulemustest ning linna tulubaasi kujunemisest eelolevatel aastatel.

Tabel 9. Investeeringiprojektid aastatel 2019–2022 (tuhat €)

	2019	2020	2021	2022
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	118 834	118 819	118 613	125 897
Haridus	36 650	28 650	26 700	23 360
Koolieelsed lasteasutused	x	x	x	x
Järveotsa tee 33 hoone rekonstrueerimine lasteaiaks	x			
Tallinna Padriku Lasteaia laiendamine ja parkla valgustuse välja ehitamine	x	x	x	
Lasteaedade renoveerimine, remonttööd, soetused ja tuleohutusnõuete täitmine	10 000	10 000	10 000	10 000
Põhikoolid ja gümnaasiumid	x	x	x	x
Tallinna Saksa Gümnaasiumi tervikrenoveerimine	x			
Tallinna Tondi Põhikooli tervikrenoveerimine	x			
Tallinna Nõmme Gümnaasiumi spordihoone ehitamine	x	x	x	x
Lasnamäe Põhikooli tervikrenoveerimine		x	x	x
Tallinna Arte Gümnaasiumi tervikrenoveerimine	x	x		
Tallinna Mustjõe Gümnaasiumi tervikrenoveerimine		x	x	x
Tallinna Täiskasvanute Gümnaasiumi osaline remont		x	x	
Jakob Westholmi Gümnaasiumi juurdeehitus				x
Tallinna Reaalkooli juurdeehitus				x
Tallinna Nõmme Gümnaasiumi põhikoolihoone (Raudtee tn 55) tervikrenoveerimine ja sisustuse ost			x	x
Koolide juurde jalgrattaparklate rajamine	x			
Sportsaalide ja staadionite arendamine	x	x	x	
Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasiumi staadioni (Tammsaare tee 147) rajamine	x			
Tallinna 53. Keskkooli staadioni rekonstrueerimine		x		
Koolide remonttööd, soetused ja tuleohutusnõuete täitmine	x	x	x	x
Huvikoolid	x	x	x	x
Tallinna Huvikeskuse „Kullo“ renoveerimine ja Kristiine kontserdisaali ehitus	x	x	x	
Tallinna Muusikakooli hoone (Narva mnt 28) renoveerimine ja sisustus				x
Põhja-Tallinna linnaosa põlvkondade maja (Kari tn 13) ehitamine, sh Tallinna Kopli Noortemaja uued ruumid	x	x	x	
Mustamäe Laste Loomingu Maja tervikrenoveerimine ja sisustus	x	x		
Tallinna Nõmme Noortemaja (Nurme tn 40) renoveerimine				x
Huvikoolide remonttööd, soetused ja tuleohutusnõuete täitmine	x	x	x	x
Kultuur ja muinsuskaitse	19 595	16 066	16 279	1 689
Tallinna Loomaaia projekt „Pilvemets“	X	X		
Tallinna Loomaaia tiigriorg		X		
Tallinna Loomaaia investeeringud	X		X	
Paksunahaliste maja (käabusjõehobude osa) rekonstrueerimise lõpetamine			X	
Puhkeala rajamine ja vanade hoonete lammutamine	X			
Keskraamatukogu teavikute soetamine	X	X	X	X
Vene Kultuurikeskuse renoveerimine	X	X	X	
Muuseumide remonttööd ja soetused	X	X	X	
Tallinna Linnamuuseumi Vene tn 17 katuse remonttööd ja ekspositsiooni uuendamine	X			
Tallinna Linnamuuseumi Vene muuseumi renoveerimine Pikk tn 29		X	X	
Tallinna Kirjanduskeskuse Tammsaare majamuuseumi ja Vilde majamuuseumi restaureerimine			X	
Tallinna Linnateatri arendusprojekt	X	X	X	
Mustpeade maja restaureerimine	X	X	X	X
Tallinna Filharmoonia pillifond	X			
G. Otsa mälestusmärgi rajamine	X			
J. Krossi mälestusmärgi rajamine		X		
Nõmme jaamaülema pronkskuju püstitamise	X			
Tallinna Botaanikaiaia investeeringud	X	X	X	X
Palmimaja remonttööd	X			
Majandushoone ehitamine	X			
Veesüsteemi rekonstrueerimine	X	X	X	
Väliekspositsiooni rekonstrueerimine (alpinaarium, rosaarium, salikaarium)	X	X	X	X
Administratiivhoone, sh talveaia, külastuskeskuseks kohandamine		X	X	
Muinsuskaitsealased investeeringud	X	X	X	X
Toompea tugimüüri korrastamine	X	X	X	X
Linnamüüri korrastamine ja kujundamine	X	X	X	X
Pirita kloostri varemete korrastamine	X	X	X	X
Dominiiklaste kloostrikompleksi renoveerimine	X	X	X	X
Mustamäe Kultuurikeskuse Kaja ja linnaosa haldushoone ehitamine	X			
Salme Kultuurikeskuse renoveerimine, ümberehitustööd ja sisustus	X			
Kultuuriasutuste muud remonttööd ja soetused	X	X	X	
Tallinna Lauluväljaku investeeringud (SA Tallinna Lauluväljak)	X			

Sport ja vaba aeg	1 999	4 032	2 504	2 794
Spordirajatiste rajamine linnaosadesse	X	X	X	X
Spordiparkide rajamine Lastestaadionile ja linnaosadesse	X			
Spordiväljaku rajamine (Katleri tn 2a)	X			
Jalgpalli-, korvpalli- ja võrkpalliväljajakute rajamine linnaosadesse	X	X	X	
Rulapargi projekteerimine ja rajamine Charlottenthal parki			X	
Muud				X
Pirita Spordikeskuse filiaali Lasnamäe sportmängude maja (J. Koorti tn 25) korrastamine		X		
Hallatavate spordiasutuste remonttööd ja soetused	X	X	X	X
Kalevi staadioni investeeringud (MTÜ Eesti Spordiselts Kalev)	X	X		
Kadrioru Staadioni renoveerimine koos juurdeehitustega			X	X
Lasnamäe Spordikompleksi hoone renoveerimine				X
Pirita velodroomi rekonstrueerimine				X
Sotsiaalhoolekanne	2 420	6 720	7 080	7 200
Tallinna Vaimse Tervise Keskuse renoveerimine	X	X		
Pelguranna tn 31 hoone	X			
Peterburi mnt 11 hoone	X	X		
Käo Tugikeskuse renoveerimine	X	X		
Maleva keskuse hoone	X	X		
Pae keskuse hoone	X	X		
Põhja-Tallinna Sotsiaalkeskuse ehitus Sõle tn 61a	X			
Mustamäe Päevakeskuse (Ehitajate tee 82) hoone renoveerimine ja õueala korrastamine	X	X	X	
Kesklinna Sotsiaalkeskuse filiaali loomine Tondi asumisse	X	X		
Lasnamäe Lastekeskuse juurdeehitus			X	X
Tallinna Lastekodu imikute ja puuetega laste maja (Sõpruse pst 248) renoveerimine		X		
Lasnamäe Sotsiaalkeskuse juurdeehitus	X	X	X	
Lasnamäe Tervisekeskuse projekteerimine ja ehitus (AS Ida-Tallinna Keskhaigla)		X	X	
Haabersti Sotsiaalkeskuse rekonstrueerimine (II etapp)			X	
Sotsiaalmajutusüksuste renoveerimine ja soetused			X	X
Punane tn 48a			X	X
Oksa tn 8/Tondi tn 51b/c				X
Iru Hooldekodu õenduskodu projekteerimine ja ehitamine	X	X	X	X
Sotsiaalasutuste remonttööd ja soetused (Sotsiaal- ja Tervishoiuameti ning linnaosade valitsuste hallatavad sotsiaalasutused)	X	X	X	X
Tervishoid	378	436	957	1 979
Tallinna Kiirabi meditsiinivarustuse soetamine jm investeeringud	X	X	X	X
Tallinna Haigla uue hoone projekteerimine			X	X
Linnamajandus	9 156	14 950	21 000	33 950
Ühiselamu tüüpi hoonete renoveerimine	X			
Paagi tn 10	X			
Sõpruse pst 5 (sh Kristiine Tegevuskeskus)	X			
Munitsipaalelamute projekteerimine, ehitamine ja sisustamine, sh:	X	X	X	X
Maleva tn 18	X	X		
Vasara tn kvartal			X	X
Muud linnavara valdkonna remonttööd ja soetused	X	X	X	X
Turgude arendamine	X			
Linnaasutuste ligipääsetavuse parendamine	X	X	X	X
Tallinna Linnahalli rekonstrueerimine (Tallinna Linnahalli AS)	X	X	X	X
Linnatransport	950	200	5 200	10 700
Ühissõidukipeatustesse reaalarajainfotabloode paigaldamine	X	X	X	X
Uute trammide soetamine (Tallinna Linnatranspordi AS)			X	X
Kadaka tee 62a värvimishalli ehitus (Tallinna Linnatranspordi AS)	X			
Vana-Lõuna tn 41 trammidepoo mehaanikatöökoja rekonstrueerimine (Tallinna Linnatranspordi AS)				X
Tehnovõrgud	223			
Tehnoloogilise lahenduse prototüübi loomine maa-aluste rajatiste 3D-andmeseireks	X			
Heakord	4 856	4 653	3 389	4 285
Tallinna linna hooldus-, heakorra- ja haljastustööde infosüsteemi loomine	X			
Peremänguväljakute rajamine ja rekonstrueerimine	X	X	X	X
Vabaduse park (Vabaduse pst 96)	X			
Männipark (Keskuse tn 1 // Sõpruse pst 252)	X	X		
Järveotsa tee 15a		X	X	
Tondimõisa park				X

Mänguväljakud ja treeningelemendid	X	X	X	X
Tanuma tn mänguväljaku rajamine	X			
Mustamäe linnaosas 4 mänguväljaku rekonstrueerimine	X			
Stroomi ranna peremänguväljaku rekonstrueerimine	X			
Haabersti linnaosas 4 mänguväljaku rekonstrueerimine		X		
Merivälja pargi mänguväljaku rekonstrueerimine		X		
Vormsi tn 5 peremänguväljaku rekonstrueerimine		X		
Ümera tn 21b (Seli mets) peremänguväljaku projekteerimine		X	X	
Põhja-Tallinna linnaosas 4 mänguväljaku rekonstrueerimine			X	
Tornide väljaku mänguväljaku rekonstrueerimine			X	
Kivila peremänguväljaku (Muhu tn 8b) rekonstrueerimine			X	
Pirita linnaosas 3 mänguväljaku rekonstrueerimine				X
Õismäe tee 22a peremänguväljaku rekonstrueerimine				X
Koerte jalutus- ja treeningväljakute rajamine ja rekonstrueerimine	X	X	X	X
Punane tn 17 haljasalale koerte jalutusväljaku projekteerimine ja ehitus	X			
Vormsi tn 5 ja Ehte tn 14 koerte väljakute rekonstrueerimine	X			
Nõmme linnaosas Pihlaka tn koerte jalutusväljaku rekonstrueerimine ja nõuetega vastavusse viimine 2004.–2008. aastatel rajatud koerte jalutusväljakute rekonstrueerimine (Tiigiveski, Toompark, Astangu, Sõpruse, Tildri, Tondimõisa, Liikuri)		X		
2004.–2008. aastatel rajatud koerte jalutusväljakute rekonstrueerimine (Tiigiveski, Toompark, Astangu, Sõpruse, Tildri, Tondimõisa, Liikuri)		X		
Piritale koerte jalutusväljaku projekteerimine ja ehitus			X	
Pelguranna asumisse uue haljasala projekteerimine ja ehitus (koerte jalutusväljak, koerte ujutiskoht ja laste mänguväljakud)				X
Kalmistute investeeeringud	X	X	X	X
Siselinna uue kalmistuhuone (kolumbaarium/kontorihoone) ehitamine	X			
Siselinna kalmistu piirdemüüri renoveerimine	X			
Rahumäe kalmistu teenindushoone projekteerimine ja ehitamine			X	X
Pärnamäe kalmistu peasissepääsu kujundamine	X			
Kalmistute piirete rajamine		X		X
Liiva kalmistu urnimüüri rajamine			X	
Liiva kalmistu halduskeskuse liitumine linna kanalisatsiooniga			X	
Liiva kalmistu uue halduskeskuse ideekonkurss ja projekteerimine				X
Liiva kalmistu uue kesktee rajamine Viljandi maanteelt				X
Teatri väljaku rekonstrueerimine		X		
Linnamööbli soetamine (prügikastid, pingid jm)	X	X	X	X
sh Russalka ranna puhkeala	X			
Muud pargid ja rohealad	X	X	X	X
Kakumäe ranna laulukaar, lava ja väljak		X		
Kakumäe asumi külaplats	X			
Haabersti metsa puhkeala	X			
Õismäe tiigi ja pürskkaevu renoveerimine			X	
Lindakivi puhkeala korrastamine			X	
Skoone bastioni korrastamine				X
Priisle pargi arendamine	X			
Pae pargi vabaõhulava				X
Paevälja roheala			X	
Tondiraba pargi rajamine			X	X
Mustamäe parkide (Männipark, Lepistiku, Parditiigi park, Sütiste parkmets) uuendamine	X	X	X	X
Kase pargi korrastamine		X		
Süsta pargi korrastamine			X	
Merimetsa terviserada ja puhkeala korrastamine		X		
Aegna Loodusmaja uue null-energia hoone projekteerimine, ehitamine ning sisustamine				X
Jäätmemajandus	437	1 160	230	270
Jäätmejaamade ehitamine ja multiliftkonteinerite soetamine (MTÜ Keskkonnateenused)	X	X	X	X
Jäätmejaamadesse konteinerite soetamine	X	X		
Punase tn äärde jäätmejaama ehitamine	X	X		
Haabersti linnaossa jäätmejaama projekteerimine ja ehitamine				X
Suletud ohtlike jäätmete kogumispunktide asendamiseks mobiilse kogumispunkti soetamine	X			
Avalikus ruumis paiknevate prügikastide asendamine	X	X	X	X
jäätmete liigiti kogumist võimaldavate prügiurnidega				
Linna asutustesse (sh koolidesse ja lasteaedadesse) jäätmete liigiti kogumist võimaldavate prügiurnide soetamine	X	X	X	X
Lasteaedadesse kompostrite soetamine		X	X	
Elanikele soodsa hinnaga sobiva prügiurni pakkumine teavitava lävekampania käigus	X	X	X	X
Keskkonnakaitse	70	75		
HEAWATER – Läänemere valgala väikeste jõgede tervendamine toite- ning ohtlike ainete sissevoolu ärahoidmise kaudu	X	X		

Teed ja tänavad	41 798	41 298	33 760	36 695
<u>Teede kapitaalremont ja rekonstrueerimine</u>	X	X	X	X
Tähtsamad objektid	X	X	X	X
Reidi tee ehitus Tallinnas	X	X		
Gonsiori tänava rekonstrueerimine Tallinnas	X			
Vanasadama ja kesklinna vahelise liikuvuskeskkonna arendamine, sh peatänav	X	X		
Mustakivi tee läbimurre			X	X
Muud objektid	X	X	X	X
<u>Kergliiklusteede ja terviseradade rajamine</u>	X	X	X	X
Tähtsamad objektid	X	X		
Viljandi mnt kergliiklustee (Pärnu mnt – Valdeku tn)	X			
Filtriteeed Kadrioruga ja Ülemiste ühisterminaliga ühendav kergliiklustee	X	X		
Sadamaala kergliiklustee lõigus Kalaranna tn – Reidi tee	X	X		
Vana-Kalamaja tänava rekonstrueerimine	X	X		
Muud objektid	X	X	X	X
Põhitänavate välisvalgustuse rekonstrueerimise I etapp (sh Mustamäe)	X	X		
Tänavavalgustuse ehitamine ja renoveerimine, sh lasteadeade territooriumide valgustamine	X	X	X	X
Fooriobjektide rajamine	X	X	X	X
Kuuli tn – Narva mnt	X			
Kose tee – Narva mnt	X			
Paldiski mnt – Astangu tn	X			
Erika tn – Ristiku tn – Kopli tn		X		
Narva mnt – Valge tn		X		
Tervise tn – Viljandi mnt läbimurre		X		
Akadeemia tee – Järveotsa tee			X	
Muud			X	X
Kandurite uuendamine	X	X	X	X
Liikluskorraldusvahendite (elektroonilised liiklusmärgid, foorikontrollerid, fooripead, liiklusjärelvalve seadmed) uuendamine	X	X	X	X
Maade ja asjaõiguste omandamine	X	X	X	X
Linnaplaneerimine	60	60	60	60
Geoinfosüsteemide arendamine ja soetused	x	x	x	x
Linna tugiteenused	680	1 680	1 685	3 185
Linna asutuste hoonete renoveerimine ja projekteerimine	x	x	x	x
Linna uue haldushoone projekteerimine, ehitamine ja sisustamine	x	x	x	x
Tallinna kinnisvararegistri arendamine	x	x	x	x

Mihhail Kõlvart
Tallinna Linnavolikogu esimees